PROVINCIE Noord-Holland

Monumenten Inventarisatie Project Noord-Holland

Akersloot

Gemeentebeschrijving, december 1990

Foto omslag:
Roomskatholieke zaalkerk
uit 1929 in traditionele
baksteenarchitectuur
aan de Zuidervaart 63
te Zuidschermer

Inhoud

Verantwoording *5*

1. **Inleiding** *7*

2. **Bodemgesteldheid** *9*
2.1 Bodem *9*
2.1.1 Het gebied ten westen van het Alkmaardermeer en het Noordhollands Kanaal *9*
2.1.2 Het gebied achter de strandwallen van Akersloot *9*
2.2 Afwatering *9*

3. **Grondgebruik** *11*
3.1 Agrarisch *11*
3.2 Niet-agrarisch *12*
3.3 Landschapsbeeld *12*

4. **Infrastructuur** *15*
4.1 Wegen *15*
4.2 Wateren *15*
4.3 Dijken en kaden *17*

5. **Nederzettingsstructuur** *19*
5.1 Algemeen *19*
5.1.1 Bevolkingsontwikkeling *19*
5.2 Het dorp Akersloot *19*
5.2.1 Het buurtschap Zuidschermer *20*
5.2.2 De buurtschappen De Woude en Stierop *20*
5.3 Het buitengebied *21*

6. **Bebouwingskarakteristiek** *23*
6.1 Het dorp Akersloot *23*
6.2 Het buitengebied *23*

Verantwoording inventarisatie *25*

Geraadpleegde werken *27*

Tabel *29*

Herkomst afbeeldingen *31*

Afbeeldingen *33*

Register *51*

Colofon *53*

Verantwoording

Het Monumenten Inventarisatie Project (MIP) is ontwikkeld op initiatief van de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur om geheel Nederland te inventariseren op het gebied van architectuur en stedebouw uit de periode 1850-1940. Het project wordt, in samenwerking met de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, uitgevoerd door de provincies en de vier grote steden.

De doelstellingen van het MIP zijn:
- het verkrijgen van een landelijk overzicht van jongere bouwkunst en stedebouw uit de periode midden 19de eeuw – Tweede Wereldoorlog;
- het bevorderen van kennis en waardering voor historische stads- en dorpsgezichten en monumenten van geschiedenis en kunst uit de periode midden 19de eeuw – Tweede Wereldoorlog;
- basisgegevens aan te leveren voor wetenschappelijk onderzoek op architectuurhistorisch, bouwhistorisch, stedebouwkundig, historisch-geografisch en/of industrieel-archeologisch terrein;
- bouwstenen aandragen voor te ontwikkelen beleid van de drie bestuurslagen ten aanzien van ruimtelijke ordening, stadsontwikkeling en monumentenzorg en als basis voor planologische en stedebouwkundige afwegingen;
- selectie- en registratie-activiteiten van de drie bestuurslagen ten aanzien van objecten, ensembles, structuren en gezichten mogelijk te maken.

Voor de uitvoering van de werkzaamheden zijn de provincies in regio's onderverdeeld. Binnen deze inventarisatiegebieden wordt het werk per gemeente verricht. Hiertoe wordt de gemeentelijke indeling van 14 maart 1988 (start MIP Noord-Holland) gehanteerd. Grenswijzigingen van later datum worden bij de betreffende gemeenten vermeld.

Van elk inventarisatiegebied en van elke gemeente wordt een beschrijving gemaakt waarin geografische, sociaal-economische en stedebouwkundige ontwikkelingen binnen het betreffende gebied c.q. gemeente worden geschetst, toegespitst op de periode 1850-1940. Voorts worden waardevolle gebouwen en ruimtelijke structuren uit de betreffende periode in beeld gebracht.

De nu volgende gemeentebeschrijving richt zich op de gemeente Akersloot. Voor geografische, sociaal-economische en cultuurhistorische ontwikkelingen in groter verband kan de MIP-regiobeschrijving Waterland worden geraadpleegd.
De gemeentebeschrijving is tot stand gekomen op basis van vergelijking van kaartbeelden uit circa 1850, 1900 en 1940, literatuuronderzoek en inventarisatie in het veld.

De gemeentebeschrijving volgt in de eerste vijf hoofdstukken het model voor een regiobeschrijving van drs. L. Prins, Rijksdienst voor de Monumentenzorg 1988. Hieraan zijn een bebouwingskarakteristiek en een verantwoording van de inventarisatie toegevoegd.
De MIP-werkzaamheden betreffende de gemeente Akersloot zijn uitgevoerd door ir. R. L. Lourijsen, als inventarisator jongere bouwkunst verbonden aan de provincie Noord-Holland.

Haarlem, december 1990.

I. Inleiding

De gemeente Akersloot ligt in het midden-westen van de provincie Noord-Holland en bestaat uit het dorp Akersloot en de buurtschappen Boekel, Starting, Stierop, De Woude en Zuidschermer.
Het grondgebied van de gemeente Akersloot bestaat uit twee strandwallen en de volgende droogmakerijen en (veen)polders: de Binnengeesterpolder, de Boekelerpolder, de Hempolder, de Klaas Hoorn- en Kijfpolder, de Kogerpolder, de Oostwouderpolder, de Westwouderpolder, de Zwartedijkspolder en gedeelten van de Boekelermeerpolder, de Schermerpolder en de Starnmeerpolder. De omvang van de gemeente is ca. 2.552 ha, het aantal inwoners op 31-12-1989 bedroeg 5.022.

De gemeente Akersloot wordt begrensd door de gemeenten Heiloo (noord-west), Schermer (noord), Graft-De Rijp (oost), Jisp (zuid-oost), Uitgeest (zuid) en Limmen (zuid-oost).

De gemeente Akersloot behoort tot het MIP-inventarisatiegebied (MIP-regio) Waterland. Dit inventarisatiegebied omvat voorts de gemeenten: Schermer, Beemster, Zeevang, Edam-Volendam, Katwoude, Monnickendam, Marken, Broek in Waterland, Landsmeer, Ilpendam, Purmerend, Wijde-Wormer, Wormer, Jisp, Graft-De Rijp en Uitgeest.

Om een overzichtelijke inventarisatie te kunnen maken is de gemeente Akersloot opgedeeld in de MIP-deelgebieden: Akersloot/Akersloot en Akersloot/buitengebied.
In de periode 1850-1940 hebben zich in de gemeente Akersloot geen grenswijzingen voorgedaan.
(zie afbeelding 1)

2. Bodemgesteldheid

2.1 Bodem

De bodem van de gemeente Akersloot bestaat uit zand, klei en veen en combinaties daarvan.

2.1.1 De bodem in het gebied ten westen van het Alkmaardermeer en het Noordhollands Kanaal
Rond 3000 v. Chr. werden door de zee de meest oostelijke en oudste strandwallen gevormd, waarop later dorpen als Akersloot en Boekel gebouwd zouden worden. Westwaarts werden nog twee strandwallen gevormd. In de gebieden tussen de strandwallen trad veenvorming op. Daardoor ontstonden vlakke en relatief laaggelegen strandvlakten. Tussen Akersloot en Boekel ontwikkelde zich een smalle strandvlakte. De voortdurend wisselende invloed van de zee was ook herkenbaar in het reliëf. Dit reliëf is ontstaan, doordat plaatselijk veen en kleigronden werden weggespoeld door de opdringende zee.
De Binnengeesterpolder, de Zwartedijkspolder, de Boekelerpolder en een deel van de Groetlimmerpolder behoren tot de strandvlakten van de gemeente Akersloot.

Rond 300 v. Chr. werd onder invloed van de zee de strandwal Uitgeest-Akersloot, ten zuiden van de Sluisbuurt doorbroken (zie 2.1.2.). In de 10de eeuw transgressiefase zware klei (pikklei) afgezet. In de 12de eeuw werd die klei gedeeltelijk weer weggeslagen door hernieuwde transgressie. Bovendien werd in die periode veel veen weggeslagen waardoor grote meren als het Boekelermeer ontstonden. Het water maakte gebruik van oude geulen, die vaak werden uitgeschuurd tot op de zandondergrond. Soms verbreedden deze geulen zich plaatselijk tot meren door oeverafslag. Op deze wijze is het Kerkmeer ontstaan. Het Boekelermeer is in de 17de eeuw bedijkt en drooggemalen.
Het reliëf van de bodem in dit deel van de gemeente Akersloot variëert van 0,65+NAP tot 1,8-NAP.

2.1.2 Het gebied achter de strandwallen van Akersloot
Na ca. 3000 v. Chr. verzoette het water achter de gevormde strandwal en trad er plantengroei en veenvorming op. Vanaf ca. 300 v. Chr. ontstond, na een doorbraak in de strandwal, een stelsel van veengeulen onder invloed van eb en vloed, en werd er klei afgezet. In de 12de eeuw werden grote delen van het veen weggeslagen en ontstonden er talrijke meren met plaatselijk enige veeneilanden. Rond Akersloot werden de Schermer, het Alkmaardermeer en de Starnmeer gevormd; de Westwouderpolder, de Kogerpolder, de Hempolder en de Klaas Hoorn- en Kijfpolder waren veeneilanden. De Schermer werd in 1635 ingepolderd, de Starnmeer in 1643; veeneilanden werden vanaf 1575 omkaad. In de droogmakerijen bestond de bodem voornamelijk uit klei en in de "bovenlanden" uit venige klei.
Het reliëf van de bodem in dit deel van de gemeente Akersloot variërt van 0,3-NAP tot 3,7-NAP.

2.2 Afwatering

De afwatering van de gemeente Akersloot vindt grotendeels op kunstmatige wijze plaats, alleen vanaf de strandwallen geschiedt dit op natuurlijke wijze. Voor de gemeente Akersloot is het Noordhollands Kanaal, onderdeel van de Schermerringvaart, de belangrijkste boezem. Hierop werd, via sloten en vaarten, direct, of via het Alkmaardermeer, het Kogerpolderkanaal en de oostelijke Schermerringvaart het overtollige water, door middel van poldermolens, uitgeslagen. In het noorden van het

dorp Akersloot, aan het einde van de Mientsloot, geschiedde de afwatering van het gedeelte van de Groot-Limmerpolder dat bij de gemeente Akersloot hoorde. De Mientsloot stond, via een sluis en watermolen, in verbinding met de Limmertocht, zodat ook de afwatering van enige polders uit de gemeenten Heiloo en Limmen te verwerken was. In het zuiden van het dorp Akersloot geschiedde de afwatering van het overige gedeelte van de Groot Limmerpolder, via de Slikkerdie en het Limmergat op het Alkmaardermeer. De Slikkerdie kreeg ook het afvoerwater van de gemeente Castricum, via de Schulpvaart te verwerken.
De polder Boekel en de Zwartedijkspolder waterden direct op het Noordhollands Kanaal uit. De Binnengeesterpolder waterde uit door middel van een watermolen, via een vaart langs het Molenpad, op het Alkmaardermeer. De Klaas Hoorn- en Kijfpolder en de Hempolder waterden direct uit op het Alkmaardermeer. De richting van afwatering in deze polders was hoofdzakelijk oost-westelijk, haaks op de strandwallen. Uitzondering was de Mientsloot die evenwijdig aan de strandwallen liep.

De afwatering in de West-Schermer ging via de Westertocht en de Zuidervaart. De afwatering in de iets lager gelegen Oost-Schermer ging via de Blokkervaart en tal van sloten daar oostelijk van; op de dijk van de Schermerringvaart stond aan het eind van elke sloot een watermolen.
De richting van afwatering van het deel van de Schermer welke bij de gemeente Akersloot hoorde, was in hoofdzaak zuid-noord.

De afwatering in de Kogerpolder ging via het patroon van de oude veenstromen van west naar oost. Daar werd op de dijk van het Noordhollands Kanaal het water, via een poldermolen, uitgeslagen.
De afwatering in de Oostwouderpolder volgde ook het patroon van de oude veenstromen, van west naar oost, en werd via een poldermolen in de Starnmeerpolder afgevoerd.
De Starnmeerpolder waterde het overtollige water af op het Vinkenhop (gemeente Graft-De Rijp). De richting van afwatering was voornamelijk zuid-noord. De Westwouderpolder waterde, via oude veengeulen, af op het Kogerpolder kanaal. De richting was waaiervormig met De Woude als centrum.
De routes van afwatering zijn na de periode 1850-1940 nauwelijks gewijzigd. Op de Waterstaatskaart is duidelijk te zien hoe de gemeente in polderafdelingen is ingedeeld en hoe de bemaling geregeld is. Rond 1850 werd de kunstmatige afwatering via sloten en sluizen geheel door windmolens geregeld. Deze functie werd in het laatste kwart van de 19de eeuw ten dele door stoomgemalen overgenomen. In de gemeente Akersloot zijn ten zuiden van de Sluisbuurt en ten noorden van De Woude zulke gemalen gebouwd. De meeste windmolens zijn rond 1920 vervangen door kleine motorgemalen. In de periode na 1940 hebben alle gemalen en windmolens in de gemeente Akersloot hun oorspronkelijke functie verloren, en is deze functie door kleine electrogemalen overgenomen.
(Zie verder 4.2. Wateren en de regiobeschrijvingen Noord-Kennemerland en Waterland).
(zie afbeeldingen 2 t/m 10)

3. Grondgebruik

3.1 Agrarisch

De zandgronden van de strandwallen waren van oudsher als bouwlanden in gebruik, de door wegen omsloten langwerpige "geesten". De lager gelegen veen- en kleigronden van de strandwallen werden grotendeels als weide- en hooiland gebruikt.

Het verkavelingspatroon op de strandwallen van de gemeente Akersloot en daar ten westen van, was wisselend van karakter. Dat werd veroorzaakt door natuurlijke omstandigheden. De ontginning van de strandvlakte vond plaats vanuit de strandwallen. Nabij de strandwallen was een strokenverkaveling loodrecht op de wal te vinden. De strokenverkaveling was niet erg regelmatig. De strandvlakte van de Binnengeesterpolder had een zeer onregelmatige blokverkaveling. De polder Boekelermeer (1711) had een strook- en blokverkaveling. De verkaveling op de strandwallen had merendeels een fijnmazige, regelmatige opstrekkende structuur, haaks op de hoofdrichting van de strandwal. In de periode 1850-1940 is aan het verkavelingspatroon nauwelijks iets veranderd. De kavels op de strandwal werden incidenteel vergroot. Na 1940 zijn de meeste kavels vergroot en vond er nieuwbouw plaats in de strandvlakte van de Binnengeesterpolder. Het verkavelingspatroon in het gebied ten oosten van de strandwallen had een wisselend karakter. De Schermerpolder (1635) had een regelmatige strook- en blokverkaveling. De Kogerpolder (1643) had een onregelmatige blokverkaveling. De Oostwouderpolder (1575) was onregelmatig verkaveld, maar kreeg na ca. 1920 een regelmatige strokenverkaveling. De Starnmeerpolder (1643) was op rationele wijze verkaveld in regelmatige blokken en stroken. De Hempolder had een grillige mozaïekverkaveling en de Klaas Hoorn- en Kijfpolder was onregelmatig verkaveld in stroken. In de periode 1850-1940 is er nauwelijks verandering in het verkavelingspatroon opgetreden. Na 1940 zijn enige kavels in deze polders vergroot. De groei van de bevolking in de gemeente Akersloot is tot ver in de 20ste eeuw bepaald gebleven door de werkgelegenheid in het agrarische productieproces (zie tabel). In de periode van 1850-1880 was er een flinke groei. Het was een bloeitijd voor de veehouderij door de grote vraag naar zuivelprodukten in het buitenland en de goede veeprijzen. Tijdens deze gunstige conjunctuur was de kwaliteit van het grasland, door de komst van de kunstmest, ook nog verbeterd. Door de komst van stoombemaling werd de grondwaterstand beter beheerst.
In de periode 1880-1913 was er een minder gunstige ontwikkeling.
De agrarische crisis op de landbouwmarkt leverde een aantal jaren later een overschot aan zuivelprodukten op. De kaashandel verdween. Een klein deel van de boeren is overgegaan op bollenteelt op de strandwallen van Akersloot, maar ondervonden felle concurrentie van de gemeenten Limmen en Heiloo. Rond de eeuwwisseling vonden veel landarbeiders werk in de industrie in Zaanstad. In de periode 1914-1940 trad een economisch herstel op. Tijdens de Eerste Wereldoorlog was er vooral uitbreiding van de tuinbouw (kool). Na deze periode is een meer duurzame verbetering verkregen door uitbreiding van de teelt van bollen (lelies) en verbetering in de landbouwsector door mechanisatie. In tegenstelling tot andere dorpen op geestgronden, zoals Castricum, is in Akersloot de grond van verarmde boeren niet opgekocht door bouwspeculanten. Mede door de ongunstige ligging is Akersloot een agrarisch dorp gebleven. Met de aanleg van een nieuwe weg door het dorp kwam Akersloot, in de periode na 1940, in het melkwinningsgebied van de grotere steden. Door aanpassing van de bedrijfsgrootte en een rationalisatie en mechanisatie binnen de bedrijven kwam er een intensivering van het grondgebruik. Door het gebrek aan arbeidskrachten was er sprake van extensieve veeteelt (jong vee en mestvee). In de periode na 1940 is de

bollencultuur op de geestgrond verder uitgebreid. De verdere groei van de bevolking had te maken met een toename van het forensenverkeer. (zie verder 5.2.)

3.2 Niet-agrarisch

In de gemeente Akersloot was in de periode 1850-1940 de zoetwatervisserij op het Alkmaardermeer van belang; vanaf circa 1930 had dit meer ook een recreatieve functie. Voor enige werkgelegenheid zorgde de schelpenkalkbranderijen in de Molenbuurt. In de periode na 1940 nam de visserij af. Ook de kalkovens verdwenen; het laatste exemplaar ging naar het Buitenmuseum in Enkhuizen. Ten noorden van Boekel is een zand- en grondoverslag terrein gekomen. De Hempolder is tot natuurgebied verklaard.

3.3 Landschapsbeeld

Het landschapsbeeld van het gebied ten westen van het Noordhollands Kanaal en het Alkmaardermeer is van het noorden naar het zuiden als volgt te karakteriseren. De Boekelermeer en de strandvlakte van de Zwartedijkspolder zijn zeer vlak en open en voornamelijk als grasland in gebruik; aan de westzijde is de poldermolen beeldbepalend in het open landschap. Bij Boekel wordt de ruimte visueel begrensd door de bomenhaag langs het Noordhollands Kanaal en de zandsilo's bij Boekel. De daken van de stolpboerderijen aan de westkant van de Schermer vullen dit beeld aan. Meer zuidwaarts valt het verschil op in hoogt (ca. 1,25 m) tussen strandvlakte en de strandwallen. Hier is zowel bouwland als grasland, waarlangs verspreide bebouwing. De beelddrager hier vormt de voormalige korenmolen, met daarachter de openheid van het Alkmaardermeer en de oude kerk van Akersloot. Tussen de strandwallen van Akersloot ligt de Binnengeesterpolder.
Met uitzondering van de bebouwing van het dorp Akersloot is deze polder zeer open en voornamelijk als grasland in gebruik. Hierlangs is lintbebouwing met lage hagen te vinden. In oostelijke richting gaat de strandwal van Akersloot middels de Klaas Hoorn- en Kijfpolder en de Hempolder over in het Alkmaardermeer. Deze polders zijn zeer open graslandpolders, omringd door lage dijken. Beeldbepalend hier zijn enkele jachthavens en een sportpark, met eromheen wat beplanting; over het meer is het silhouet van De Woude waarneembaar. In het zuiden is de ruimte begrensd door bomenhagen rond het buurtschap Starting, langs de autosnelweg en achter het buurtschap Sluisbuurt. Beeldbepalend zijn de autosnelweg (A9), het hoge ranke electriciteitshuis en het oude gemaal.
Opvallend voor dit bollengebied is het ontbreken van kassen. Het landschapsbeeld van het gebied ten oosten van het Noordhollands Kanaal en het Alkmaardermeer is als volgt te beschrijven. Het gedeelte van de Schermer in de gemeente Akersloot kan in zijn algemeenheid gekarakteriseerd worden als een vlak en zeer open poldergebied, grotendeels grasland met plaatselijk bouwlandpercelen. De Zuidervaart en in mindere mate de Blokkerweg, vormen door hun boerderijen, hun beplanting en de oude watermolen een zeer duidelijke begrenzing aan de oostzijde. Aan de zuidzijde ligt de onbeplante hoge ringdijk op de overgang naar het Alkmaardermeer. Aan de westzijde vormt de ringdijk met de plaatselijke stolpboerderijen de begrenzing van het open poldergebied. Op de achtergrond is de bebouwing en beplanting van Boekel zichtbaar met een aantal opvallende silo's. Aan de noordwestzijde overheerst de industrie en nieuwbouw van Alkmaar het beeld.
De Kogerpolder is te karakteriseren als een vlakke, open veenpolder omgeven door dijken; het is een graslandgebied. Aan de west-, noord- en oostzijde is de polder omgeven door ringvaarten van de Starnmeerpolder. De scheiding tussen het bovenland en de droogmakerij wordt gevormd

door de Groen Dijk waarlangs enkele agrarische gebouwen zijn gesitueerd. De Starnmeerpolder is een vlak, laaggelegen, zeer open graslandgebied. Aan de noordzijde zijn de Groen Dijk en de dijk langs het Noordhollands Kanaal belangrijke beelddragers.
De Oostwouderpolder is te karakteriseren als een vlak, zeer open graslandgebied, gescheiden door een grasdijk van de Starnmeerpolder. De Westwouderpolder is voor het grootste deel een open, tamelijk waterrijk graslandgebied. Er lopen vele brede vaarten en sloten. Het buurtschap De Woude vormt een beeld bepalend element en in het zuiden toont het buurtschap Stierop als een klein lint. Aan de westzijde vormt Akersloot de visuele begrenzing, aan de noordzijde is dat de jachthaven en aan de oostzijde het buitendijkse land. Deze strook is voornamelijk begroeid met riet. Het landschapsbeeld nu en het beeld in de periode 1850-1940 heeft nauwelijks veranderingen ondergaan. De meeste windwatermolens zijn echter verdwenen.

4. Infrastructuur

4.1 Wegen

Rond 1850 vormde de verharde weg langs de Zuidvaart, het Noordhollands Kanaal en, via een vlotbrug, langs het Kogerpolderkanaal de regionale verbinding tussen Alkmaar en Krommenie. De overige wegen waren van lokaal of interlokaal belang. Het patroon van het oude wegennet in de gemeente Akersloot was hoofdzakelijk ontstaan in samenhang met de bodem. Het wegennet lag merendeels op de strandwallen en is door de hoofdvorm hiervan bepaald. Elk van de twee strandwallen had twee evenwijdige landwegen. De wegen op de westelijk gelegen strandwal lagen er al sinds de vroege Middeleeuwen. De richting was zuidwest-noordoost en het patroon was tamelijk rechtlijnig. In het zuiden sloten deze wegen aan bij het wegennet van Uitgeest en in het noorden kwamen ze samen en sloten aan op de weg naar Alkmaar langs de westkant van het Noordhollands Kanaal. In het zuiden, midden en noorden van de strandwallen zijn dwarswegen aangelegd. Rond deze kruisingen van wegen ontwikkelden zich het dorp Akersloot en de buurtschappen Boekel, Molenbuurt, Sluisbuurt en Starting. Ten noorden van de Molenbuurt was een pontveer naar de Schermer. De wegen in de Schermer waren de kaarsrechte wegen langs de Zuidervaart en de Blokkerweg, waarlangs verspreide bebouwing en haaks daarop wegen, waarlangs geen bebouwing te vinden was. De ringdijkweg ten westen en ten zuiden van de Schermer kreeg in de periode 1850-1940 een sterke regionale functie. Bij De Deilings van het Alkmaardermeer was een vlotbrug naar de Kogerpolder, waar de provinciale weg zich aan de westkant voortzette. Op dit kruispunt bevond zich een school. Rond de Kogerpolder was een dijkweg, waarlangs een enkele boerderij en een sluis te vinden waren. Meer zuidwaarts in de Oostwouderpolder bevond zich slechts een toegangsweg tot een boerderij. Ten oosten van deze polder lag de Starnmeerpolder waarin de kaarsrechte Grafdijkerweg en de Middenweg de gemeentegrens bepaalden. Langs de Middenweg was verspreide agrarische bebouwing te vinden. In het noordwesten van de Starnmeerpolder bevond zich een pontveer naar de Westerwouderpolder. Bij de kruising van de ringdijkweg en de schutsluis ontwikkelde De Woude zich via een kronkelige weg westwaarts, waarlangs lintbebouwing optrad. In de periode 1850-1940 is er weinig aan het wegennet in de gemeente Akersloot veranderd. De meeste wegen werden in die tijd verhard.
Na 1940 kreeg, evenals Alkmaar en Uitgeest, het dorp Akersloot een betere ontsluiting door de aanleg van de Geesterweg. Deze brede weg lag evenwijdig aan en tussen de strandwallen en kreeg rond 1960 aansluiting op de A9, de autosnelweg Haarlem-Alkmaar.

4.2 Wateren

De belangrijkste waterwegen in de gemeente Akersloot zijn het Noordhollands Kanaal en het Alkmaardermeer en in mindere mate het Slikkerdie, het Limmergat, de Stierop, de Markervaart, het Kogerpolder kanaal, een stuk van de Schermerringvaart en de Zuidervaart in de Schermer. Het Noordhollands Kanaal is in 1824 gegraven en dat betekende voor de gemeente Akersloot dat de Schermerringvaart in het westen en in het zuiden verdiept en via een dijk van het Alkmaardermeer gescheiden moest worden.
De Starnmeerringvaart werd in het noordoosten gekanaliseerd. Het Alkmaardermeer is ontstaan uit een stelsel van voormalige veenstromen. Deze veenstromen zijn verbreed en vergroot tijdens de transgressieperiode in de 13de eeuw. Grote delen van het veen werden toen weggeslagen. Er ontstonden talrijke meren met plaatselijk enige veeneilanden. Het Alkmaardermeer en het Uitgeestermeer vormden de zuidwestelijke

uitlopers van de Schermer. Tot de 14de eeuw stond het water van het Alkmaardermeer in verbinding met de zee, onder andere via de Krommenie. Akersloot was toen een havenplaats. Het omliggende land is in de periode tot 1850 grotendeels bedijkt, maar er waren nog enkele onbedijkte gebieden, zoals enige oeverlandjes rond de Hempolder en de Saskerlei. Het meer stond in open verbinding met het Noordhollands Kanaal door het scheepvaartgat ten noorden van de Molenbuurt en met de Markervaart door de Stierop en met het Slikkerdie door het Limmergat. Bij laatstgenoemde was de verbinding via een schutsluis in de Sluisbuurt. Het Slikkerdie ligt op de grens van de gemeente Akersloot en de gemeente Uitgeest. Het Slikkerdie is ontstaan uit een voormalige zeegeul die de strandwal hier onderbrak. Het Slikkerdie staat min of meer haaks op de strandwal en staat via de Kromme Sloot in verbinding met het Kerkmeer welke evenwijdig aan de strandwal is gesitueerd. Het Limmergat en de Stierop zijn uitlopers van langgerekte veenstromen. De Markervaart en het Kogerpolder kanaal waren oorspronkelijk een onderdeel van de ringvaart om de Starnmeer.
In 1848 werd dit stuk ringvaart gekanaliseerd om een betere verbinding te krijgen met de Zaan. Bij De Woude werd een schutsluis gebouwd. De Zuidervaart is in 1635 gegraven tussen de West- en Oost Schermer, met aan weerszijden een sloot.
Het Noordhollands Kanaal had in de periode 1850-1940 een boezemfunctie en een functie voor de scheepvaart. Na de opening van het Noordhollands Kanaal rond 1870 verloor het Kanaal zijn functie voor de zeevaart grotendeels. Voor de binnenvaart echter en tevens als onderdeel van de Schermerboezem bleef het Kanaal van belang. Bij Boekel was een belangrijke zandoverslagplaats. Het Alkmaardermeer had in de periode 1850-1940 een belangrijke boezem- en transportfunctie voor de binnenvaart; vooral de aan- en afvoer van veeteeltprodukten, maar ook het schelpenvervoer uit Castricum, via de Slikkerdie, naar de kalkovens in de Molenbuurt. Het meer had een belangrijke functie voor de visserij. Tevens had het meer in die periode een belangrijke recreatieve functie, die in 1936 verder gestimuleerd werd door de bouw van een jachthaven in het dorp Akersloot (bij de Molenbuurt). Het Slikkerdie had in de periode 1850-1940 een boezem- en transportfunctie. Tussen het Slikkerdie en het Alkmaardermeer was een schutsluis naast het gemaal. Via het Limmergat en de Stierop was een snellere west-oost verbinding voor de scheepvaart te verkrijgen, daarvoor werden deze geulen verdiept. De Markervaart en het Kogerpolder kanaal hadden een boezem- en transportfunctie. Tevens diende het kanaal als overslagplaats van zeeschepen naar binnenvaartuigen. De Zuidervaart diende als boezem van het zuidelijk gedeelte van de Schermer en voor plaatselijk transport.

De patroonkenmerken van genoemde wateren waren sterk gerelateerd aan het reliëf, de natuurlijke of kunstmatige afwatering en de ontstaanswijze van de verschillende polders. Een grillig verloop vertoonden de wateren aan de uiteinden van de strandwallen en de voormalige veeneilanden. Een strak tot zeer recht patroon hadden de wateren evenwijdig aan de strandwal, in de droogmakerijen de Schermer en de Starnmeer en delen van het Noordhollands Kanaal. Voor de ontwikkeling van sommige buurtschappen hebben de wateren in de periode 1850-1940 een belangrijke rol gespeeld. Dit gold meestal in combinatie met de wegen. Met name bij Starting, Sluisbuurt, Molenbuurt, Boekel, Zuidschermer en De Woude waren om deze reden concentraties van bebouwing ontstaan. In de periode na 1940 is er sprake van enige functieverandering van de wateren in de gemeente Akersloot. De betere ontsluiting van het wegennet en de aanleg van de A9 in het zuidwesten van de gemeente hebben de transportfunctie van de wateren aanzienlijk verminderd. Ook verdween een groot deel van de visserij. De schelpverwerking uit Castricum verdween en de schutsluis in de Sluisbuurt werd afgebroken. De dagrecreatie op het Alkmaardermeer nam flink toe en bij De Woude werd

een jachthaven geopend. De gemalen en molens zijn buitendienst gesteld of vervangen door kleine electrogemalen.

4.3 Dijken en kaden

In de vroege Middeleeuwen vormden de strandwallen een natuurlijke barrière tegen het zeewater. Uit veiligheidsoverweging werd de westelijke strandwal verhoogd; deze dijk had een zeewerende functie. In de periode tot 1850 waren alle andere dijken in de gemeente Akersloot waterkerend met uitzondering van de Groene Dijk in de Starnmeerpolder en de dijken ten noorden en oosten van de Oostwouderpolder die een "slaperdijk"-functie hadden. Kaartvergelijking tussen "dijken" en "wegen" laat zien dat de meeste dijken een toegevoegde functie van landweg hadden.
De belangrijkste dijk met deze functie was de dijk langs het Noordhollands Kanaal en langs het Kogerpolder kanaal en Markervaart. De dijken langs voormalige bovenlanden vertoonden een grillig patroon. De dijken langs de droogmakerijen hadden een meer recht beloop. In de periode 1850-1940 veranderde er weinig.
In de periode na 1940 kwam in de zuidwesthoek van de gemeente Akersloot enige verandering, vanwege de aanleg van de weg Haarlem-Alkmaar. In het noordwesten van de Kogerpolder kwam een tracéverlegging van de dijk door de bouw van een ophaalbrug.
In het westen van de Schermer werd de dijk versmald ten gunste van een secundaire weg. Als belangrijke kunstwerken aan een dijk zijn nu nog te benoemen: het gemaal in de Sluisbuurt, het gemaal bij De Woude, de schutsluis bij De Woude, de watermolen ten zuidwesten van de Zwartedijkspolder en de watermolen aan de Blokkerweg in de Schermer.

(zie afbeeldingen 11,12,13,14,15)

5. Nederzettingsstructuur

5.1 Algemeen

Akersloot heeft perioden van welvaart en van armoede gekend.
De eerste vormen van bewoning concentreerden zich op de dijk, die op de strandwal aangelegd was. Het oudste kerkje werd op een terp bij deze dijk gebouwd (de Westerhoogedijk en de Startingdijk).
De nijverheid bestond uit zout- en kalkhandel, visserij en zeevaart, landbouw en veeteelt en de jacht. In de tijd van de kruistochten woonden in Akersloot en Boekel bekende riddergeslachten op kastelen en was Akersloot, naar de maatstaf van die dagen, een groot dorp met een negental woonwijken op de strandwallen en de buurtschappen De Woude en Stierop. Akersloot groeide uit tot het belangrijkste dorp van Noord-Kennemerland.
In 1573 werden Akersloot en Boekel grotendeels verwoest (door de Spaanse troepen na hun beleg van Alkmaar). De noodzakelijke afsluiting van het buitenwater en de droogmaking van meren ontnam Akersloot in de 17de eeuw de mogelijkheid tot handel, scheepsbouw en zoutwatervisserij. Door het wegvallen van de handel dreigde er een zuiveloverschot en werd er akkerbouw bedreven. In deze periode werden de N.H. kerk op de terp en de R.K. kerk daar ten noordoosten van gebouwd. Ook in de Schermer werd op de kruising Driehuizerweg-Zuidervaart een N.H. kerk gebouwd. In die tijd werd de gemeentegrens bepaald. De structuur van Akersloot bleef in de periode tot 1850 hetzelfde, namelijk die van een weg-dorp. Een concentratie van bebouwing rond de twee kerken en een aantal buurtschappen op de uiteinden van de strandwallen. Boekel had niet meer de structuur van een nederzetting; er waren slechts een paar boerderijen.

5.1.1 Bevolkingsontwikkeling

De hoofdmiddelen van bestaan in de gemeente Akersloot in de periode tot 1850 waren veeteelt, akkerbouw en (zoetwater)visserij. In de periode 1850-1940 groeide de bevolking, zowel vanwege de toegenomen werkgelegenheid in de agrarische sector als vanaf 1920 door het forensenwezen (zie tabel en 3.1 Grondgebruik).

5.2 Het dorp Akersloot

In de periode 1850-1940 werd de structuur van het dorp Akersloot niet gewijzigd. De hoofdvorm was lineair. Elke strandwal had twee wegen, richting zuidwest-noordoost, met in het zuiden, midden en noorden wegen die daar haaks op stonden. De westelijke strandwal was het protestante gedeelte, terwijl de oostelijke strandwal overwegend katholiek was. Tussen de strandwallen bevond zich de onbebouwde Binnengeesterpolder. Op de westelijke strandwal was de verspreide bebouwing van de Westerweg voornamelijk aan de oostkant gesitueerd, terwijl aan de Startingweg de verspreide bebouwing aan de westzijde lag. Langs deze wegen vond een proces van groei en verdichting plaats met voornamelijk tuinbouwbedrijfjes (lintbebouwing). Aan het zuidelijk uiteinde lag het buurtschap Starting op de kruising van wegen en het Slikkerdie. Het patroon was van een kruiswegdorp. Aan het noordelijk uiteinde, bij de terp, was een komvormige concentratie met gemengde bebouwing (kerk, raadhuis, bakkerijen, woningen) te vinden. Alleen de Startingerweg ontwikkelde zich verder noordwaarts (Hooge Geest) richting Boekel. Hierlangs lagen verspreide boerderijen. Rond 1900 ontwikkelde zich halverwege deze weg een concentratie van tuinbouwbedrijfjes. Halverwege deze lintbebouwing kwam toen een afslag oostwaarts, richting pontveer. Op het einde van de Hooge Geest, nabij het vroegere Boekel, was een klein lint van tuindersbedrijven. Tot 1940 deden zich op

de westelijke strandwal, op enige verdichting na, geen veranderingen meer voor. Op de oostelijke strandwal tussen Sluisbuurt en de Dorpsweg was alleen op de meest oostelijk gelegen Boschweg-Kerklaan lintbebouwing te vinden; soms aan twee zijden. Rond 1900 verdween de bebouwing aan de oostzijde, zodat de nieuwe lagere school vrij uitzicht over de Klaas Hoornpolder en het Alkmaardermeer kreeg. Tegelijkertijd werd de westelijke weg op deze strandwal (de Koningsweg) aan de westzijde met tuinbouwbedrijfjes bebouwd. Tot 1940 vond hier groei en verdichting plaats. Aan het zuidelijk uiteinde van deze strandwal lag de Sluisbuurt. Een komvormige concentratie met gevarieerde bebouwing (bakkerij, nijverheid, woningen) typeerde deze buurt bij de schutsluis en het gemaal. Vanaf de Dorpsweg noordwaarts ging de Koningsweg over in de Julianaweg tot het Wilhelminaplein, waar ook de Kerklaan op uitkwam. Dit tussengebied was te karakteriseren als een gebied met een zeer gevarieerde bebouwing (landarbeiderswoningen, notabelen woningen, de R.K. kerk, schuren, een grote stolpboerderij en winkels). Het Wilhelminaplein was carrévormig en was het ontmoetingscentrum (horecabedrijven, ook voor de watersportrecreatie, en nijverheid). Tussen het Wilhelminaplein en het Molenpad waren beide genoemde evenwijdige wegen tweezijdig bebouwd (Molenbuurt). Tussen 1850 en 1940 vond hier alleen het proces van vervanging van bebouwing plaats. Aan het Molenpad woonden de vissers. Alleen de Julianaweg ging verder noordwaarts, langs de kalkovens en de haven, langs het Noordhollands Kanaal, richting Alkmaar. Na 1940 is het karakter van Akersloot veranderd. De oude lineaire structuur van elk van beide strandwallen is grotendeels gehandhaafd.

De Geesterweg (evenwijdig aan de vier hoofdwegen) in de strandvlakte en diens aansluiting op de A9, haalde Akersloot uit een isolement. Vooral door recreatie en het forensenwezen werd het woningbestand van Akersloot vergroot. In de Binnengeesterpolder werd tussen de Dorpstraat en het Molenpad een woonwijk geprojecteerd. Meer recentelijk is de bebouwing ten zuiden van de dorpstraat en de woonwijk langs het Kerkmeer.

5.2.1 Het buurtschap Zuidschermer
Rond 1850 had het buurtschap Zuidschermer het patroon van een wegdorp. De kern werd gevormd door de Nederlands Hervormde kerk bij de kruising tussen de Zuidervaart en de Driehuizerweg. Enige winkel/woonhuizen en een kaasfabriek ten noorden van de kerk vormden het centrum. Aan de Zuidervaart vormden de op regelmatige afstand van elkaar gelegen stolpboerderijen de overgang naar het polderlandschap. In de periode 1850-1940 is aan deze situatie weinig veranderd. Met de bouw van een Rooms-katholieke kerk, een lagere school en een tiental landarbeidershuizen aan de westzijde van de Zuidervaart kreeg het dorp een meer geconcentreerde bebouwing.
In de periode na 1940 vond enige verdichting plaats. Achter de oude N.H. kerk is recentelijk een woonwijkje gebouwd.

5.2.2 De buurtschappen De Woude en Stierop
De buurtschappen De Woude en Stierop zijn alleen over het water te bereiken. De wegen zijn daardoor in deze polder smal. De Woude had een komvormige structuur met een zijweg naar de schutsluis en het gemaal. Aan twee zijden was bebouwing. Er bevonden zich boerderijen, woningen, een gebedshuis en een café, veelal in hout opgetrokken. In de periode 1850-1940 heeft in De Woude alleen het proces van vervanging plaatsgevonden. Na 1940, met de komst van de dagrecreatie aan het Alkmaardermeer, werd alleen de horeca en de middenstand uitgebreid. Recentelijk is de bebouwing in het zuidwesten uitgebreid met villa's. Stierop ligt in het zuiden aan het einde van de dijkweg. Het buurtschap was lineair eenzijdig bebouwd met boerderijen. In de periode 1850-1940

is aan deze situatie niets veranderd. Recentelijk is er een kleine camping bijgekomen.

5.3 Het buitengebied

De verspreide bebouwing in het buitengebied van de gemeente Akersloot is in de periode 1850-1940 nauwelijks uitgebreid. Dat geldt ook voor de periode van na 1940. De boerderijen staan op regelmatige afstand van elkaar langs de dijken van de polders en langs wegen in de polder. Alleen langs de Middenweg in de Starnmeerpolder is een concentratie van boerderijen te vinden.

6. Bebouwingskarakteristiek

6.1 Het dorp Akersloot

De bebouwing in het dorp Akersloot wordt grotendeels bepaald door tuinders- en andere woningen. De woningen hebben één bouwlaag met zadeldak. Achter de woningen staan schuren. Op enkele plaatsen zijn bollenschuren te vinden, bestaande uit twee bouwlagen met plat dak. De boerderijen zijn voornamelijk van het type Noordhollandse stolp. Rond de terp bevinden zich enige voormalige bakkerijen.
Op kruisingen van wegen zijn bijzondere gebouwen geprojecteerd. De Julianaweg geeft het meest gevarieerde beeld. Aan de zuidzijde de woningen voor notabelen, dan de middenstandswoningen, vervolgens de arbeiderswoningen, de kleine woonhuizen voor de schuren, de middenstandswoningen, een grote stolpboerderij, de nieuwe Rooms-katholieke kerk, de arbeidershuisjes en de horecabedrijven op het Wilhelminaplein. Dit alles veelal in streek-eigen bouwtrant. Aan het eind van deze weg, richting Molenpad staan enige (voormalige) visserswoningen. Deze woningen hebben gecementeerde gevels met zadeldak. De kerken en raadhuis vallen buiten de MIP-periode.

6.2 Het buitengebied

De stolpboerderijen in het buitengebied zijn stolpen van het Noordhollandse type. In de Schermer hebben de stolpen aan de Zuidervaart en de Blokkerweg soms een gracht rondom het erf en soms een gracht én een boomgaard. De arbeiderswoningen in het buitengebied zijn veelal voorzien van een dubbele kapverdieping. De boerderijen in De Woude hebben hoge kapschuren aan de waterzijde. Opvallend in het buitengebied is de gaafheid van de gebouwen.

Verantwoording inventarisatie

Bij de inventarisatie van de gemeente Akersloot bleek dat er van de gebouwen met bijzondere functie (scholen, kerken, raadhuizen, postkantoren ed.) slechts een drietal binnen de MIP-periode gebouwd is. Bij de overige bebouwing is gekeken naar gaafheid, detaillering en naar de lokaalhistorische waarde. Er is tevens getracht een overzicht te geven van de verschillende typen gebouwen, zoals deze verspreid in de gemeente voorkomen, bijvoorbeeld stolpboerderijen, bollenschuren, rentenierswoningen, tuinderswoningen, visserswoningen en gemalen. Het feit dat er van de stolpboerderijen in de gemeente Akersloot vele gaaf bewaard zijn, komt in de inventarisatie tot uitdrukking.
De gemeente Akersloot kende in de periode 1850-1940 voornamelijk verdichting en uitbreiding van bebouwing langs de bestaande infrastructuur. Inventarisatie op basis van een stedebouwkundige typologie werd derhalve niet relevant geacht.

Geraadpleegde werken

Aa, A.J. van den; *Aardrijkskundig woordenboek der Nederlanden*, Gorinchem 1846.

Akersloot, een korte sociografische beschrijving. P.P.D., Haarlem 1985.

Akersloot in Noord-Kennemerland, gedeelte van het streekplanonderzoek. P.P.D., Haarlem 1961.

Berg, A.A. van den; *Akersloot door de eeuwen heen*, Akersloot 1976.

Beschrijving van de provincie Noord-Holland, behorende bij de Waterstaatskaart, Den Haag 1950.

De bodem van Noord-Holland, uitgave van de Stichting voor Bodemkartering, Wageningen 1974.

Colenbrander, B.; *Molens in Noord-Holland*, Amsterdam 1981.

Landschapsonderzoek Noord-Holland, deel Noord-Kennemerland en deel Waterland, uitgevoerd door bureau Maas te Zeist in opdracht van de Provinciale Planologische Dienst van Noord-Holland, 1986.

Mullem, J.P. van; *Akersloot, een dorpsgeschiedenis*, Akersloot 1942.

Mijnders, B. jr.; *Akersloot in oude ansichten*, Zaltbommel 1986.

Reichwein, G.; "De schelpkalkovens uit Akersloot", *Industriële archeologie*, nr.6 (1985).

Robanus Maandag, J.J., *Akersloot tussen streekplan en provinciaal waterhuishoudingsplan*, T.U. Delft 1988.

Tabel

Bevolkingsaantal gemeente Akersloot

Jaartal	Mannen	Vrouwen	Totaal
1851			999
1860			1.152
1870			1.317
1875			1.384
1880			1.576
1890	832	834	1.666
1900	768	780	1.548
1910	787	777	1.564
1920	889	815	1.704
1925	970	899	1.869
1930	1029	975	2.004
1940			2.150
1990			5.022

Herkomst afbeeldingen

1. MIP-inventarisatiegebieden Noord-Holland; ingetekend op kaart Provinciale Planologische Dienst van Noord-Holland 1986.

2. Gemeente Akersloot 1858: Militaire kaart no. 19, Alkmaar, verkend in 1858, gegraveerd topografisch bureau, 1864.

3. Gemeente Akersloot 1865, Kuyper, J.; *Gemeente-atlas van de provincie Noord-Holland 1869.*

4. Gemeente Akersloot 1904: Historische Atlas Noord-Holland, Topografische kaart verkend in 1892, herzien in 1904.

5. Gemeente Akersloot 1946: Topografische kaart 19D, Wormerveer, verkend in 1939, herzien in 1946.

6. Gemeente Akersloot 1983: Topografische kaart Noord-Holland 1983, Provinciale Planologische Dienst van Noord-Holland.

7. MIP-deelgebieden, ingetekend door auteur op basis van afb. 6.

8. Bodemkaart van gemeente Akersloot: *De bodem van Noord-Holland,* Wageningen 1974.

9. Strandwallen van Akersloot: Landschapsonderzoek Noord-Holland, bureau Maas, Zeist 1986.

10. Waterstaatskaart 19D, Alkmaar 1983.

11. Situatie wegennet ca. 1850; ingetekend door auteur op basis van kaart 6.

12. Situatie wegennet ca. 1940, ingetekend door auteur op basis van kaart 6.

13. Situatie wegennet ca. 1850, ingetekend door auteur op basis van kaart 6.

14. Situatie waterwegennet ca. 1940, ingetekend door auteur op basis van kaart 6.

15. Dijken en polders, ingetekend door auteur op basis van kaart 6.

16. Gemeente Akersloot, uitbreiding na 1945, ingetekend door auteur op basis van vergroting van kaart 6.

17. Gemeente Akersloot 1989: plattegrond gemeente Akersloot 1989.

1. MIP-inventarisatiegebieden Noord-Holland

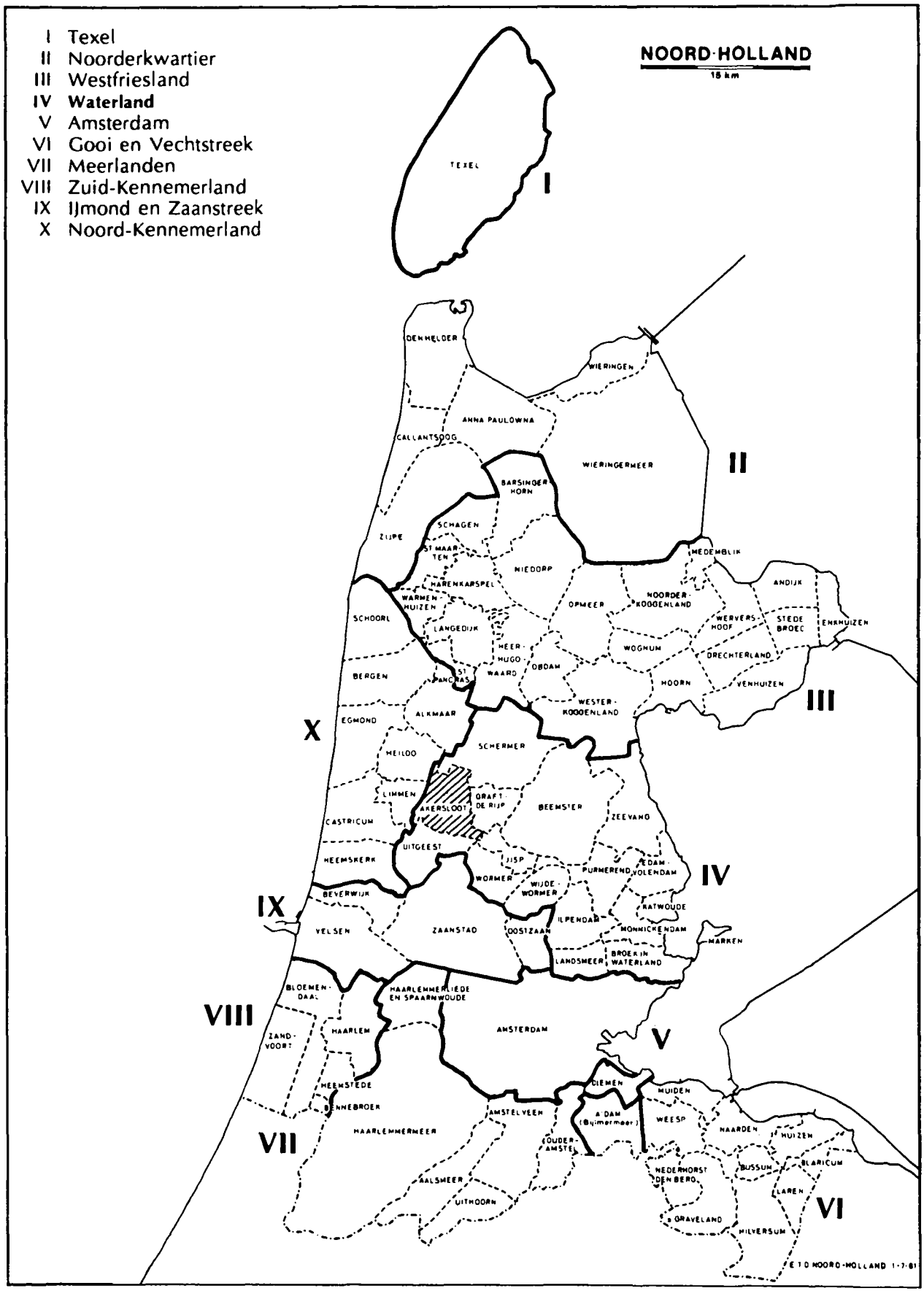

2. Gemeente Akersloot in 1858

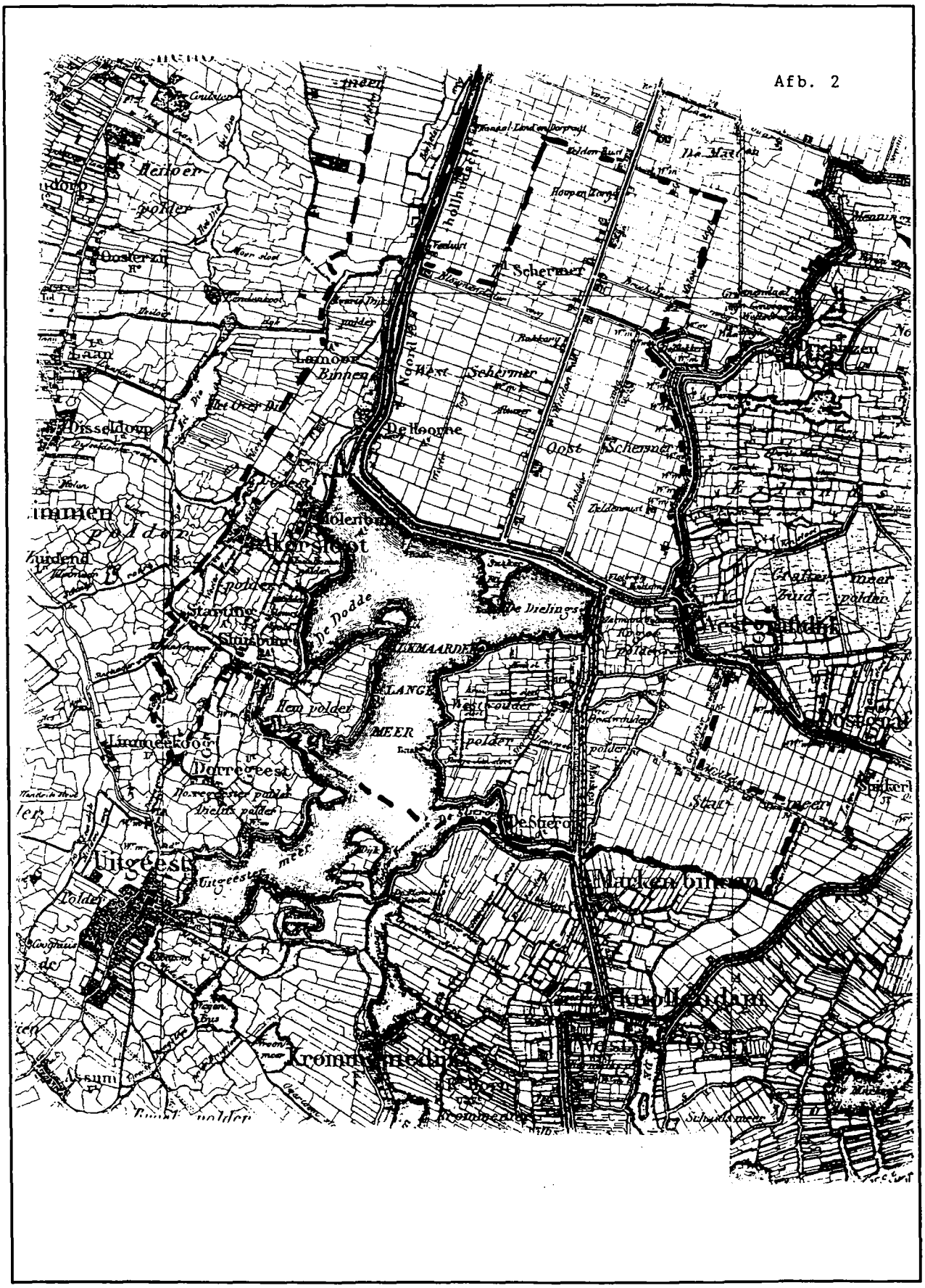

3. Gemeente Akersloot in 1865

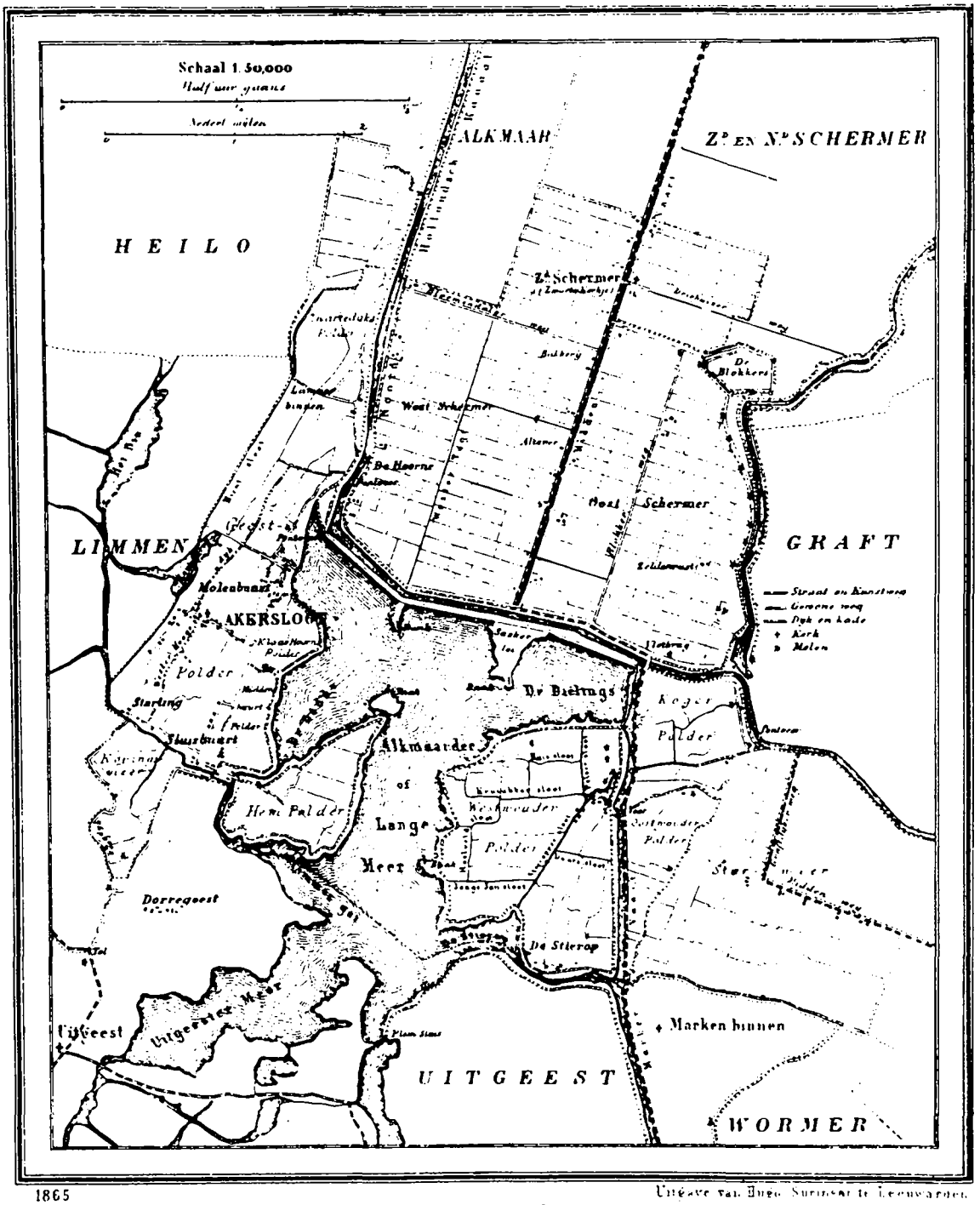

4. Gemeente Akersloot in 1904

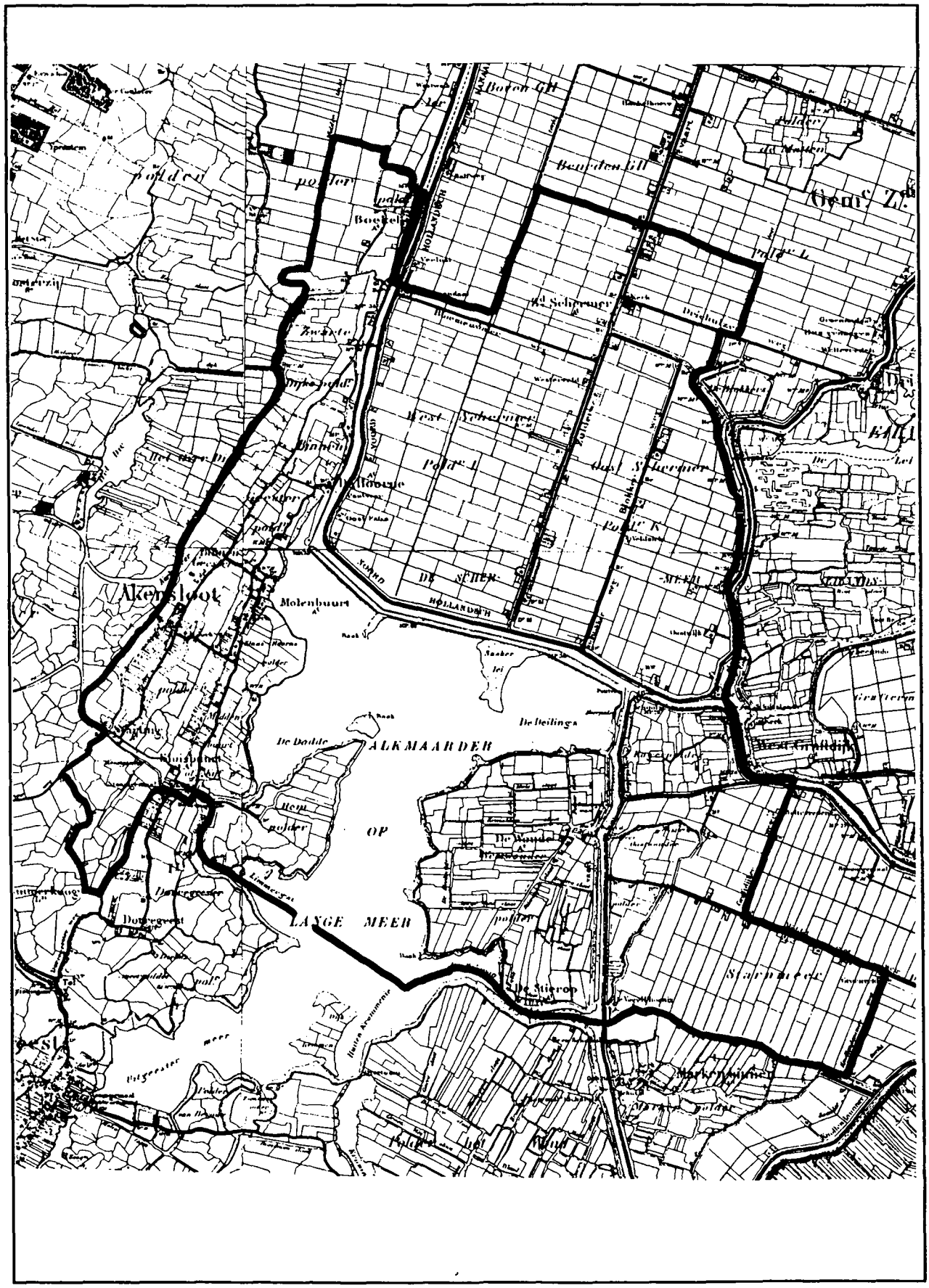
Akersloot
Molenbuurt
ALKMAARDER
OP
LANGE MEER
De Dodde
De Beilingen
De Stieroor
Markenbinnen
Starnmeer
Geme Z.
Beverwijk
Bergen GH
Bergen GH
Bergen
Bergen
Zuidzijde
Dorpsgezicht
Dorpsgezicht
Uitgeester meer
Heilo Kreuzmeer
Pylaar
Hof
Wijk
Wijkpolder
Zwaanpolder
Polder
Polder L
Polder K
Polder I
Polder
Polder
Polder

5. Gemeente Akersloot in 1946

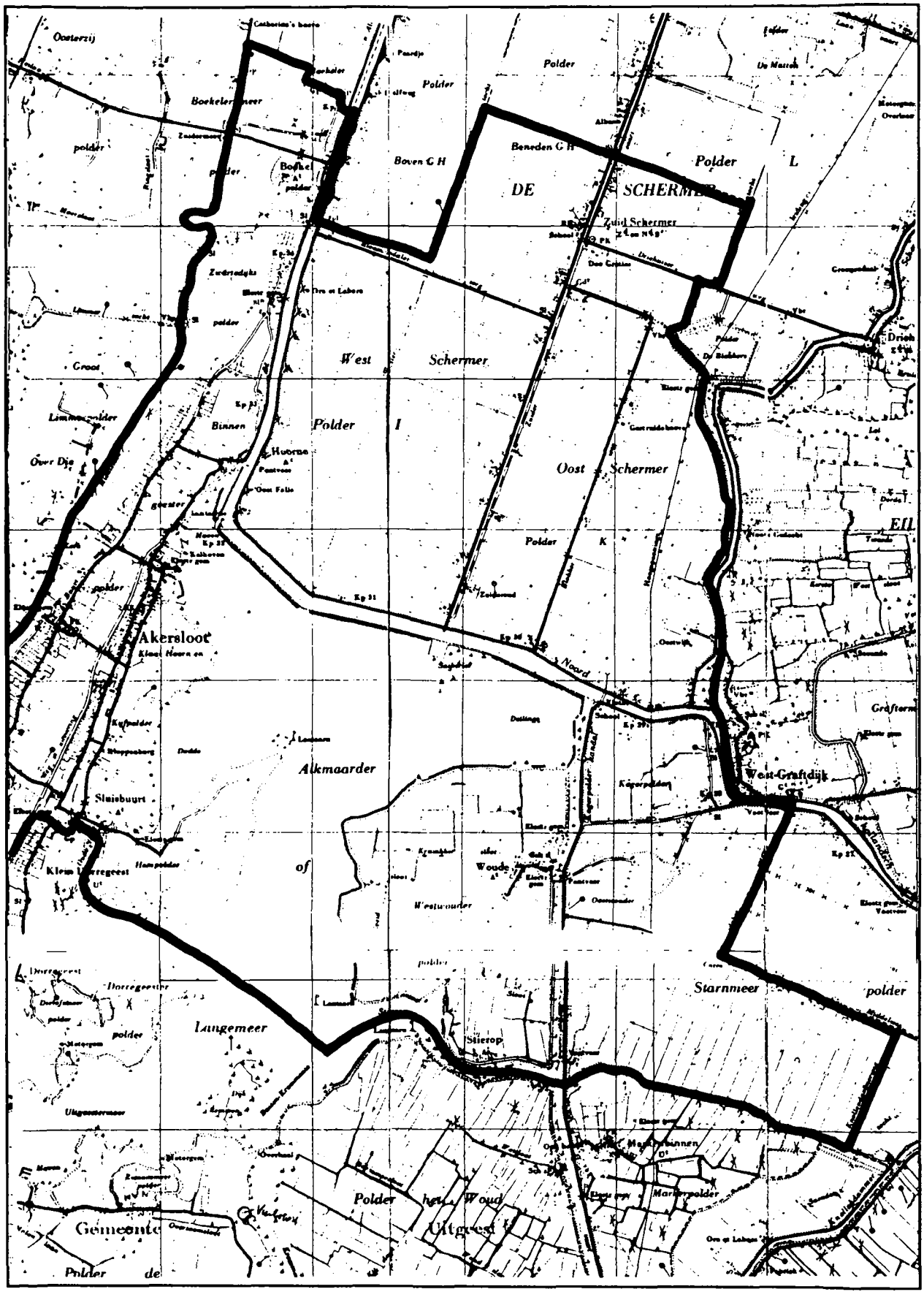

6. Gemeente Akersloot in 1983

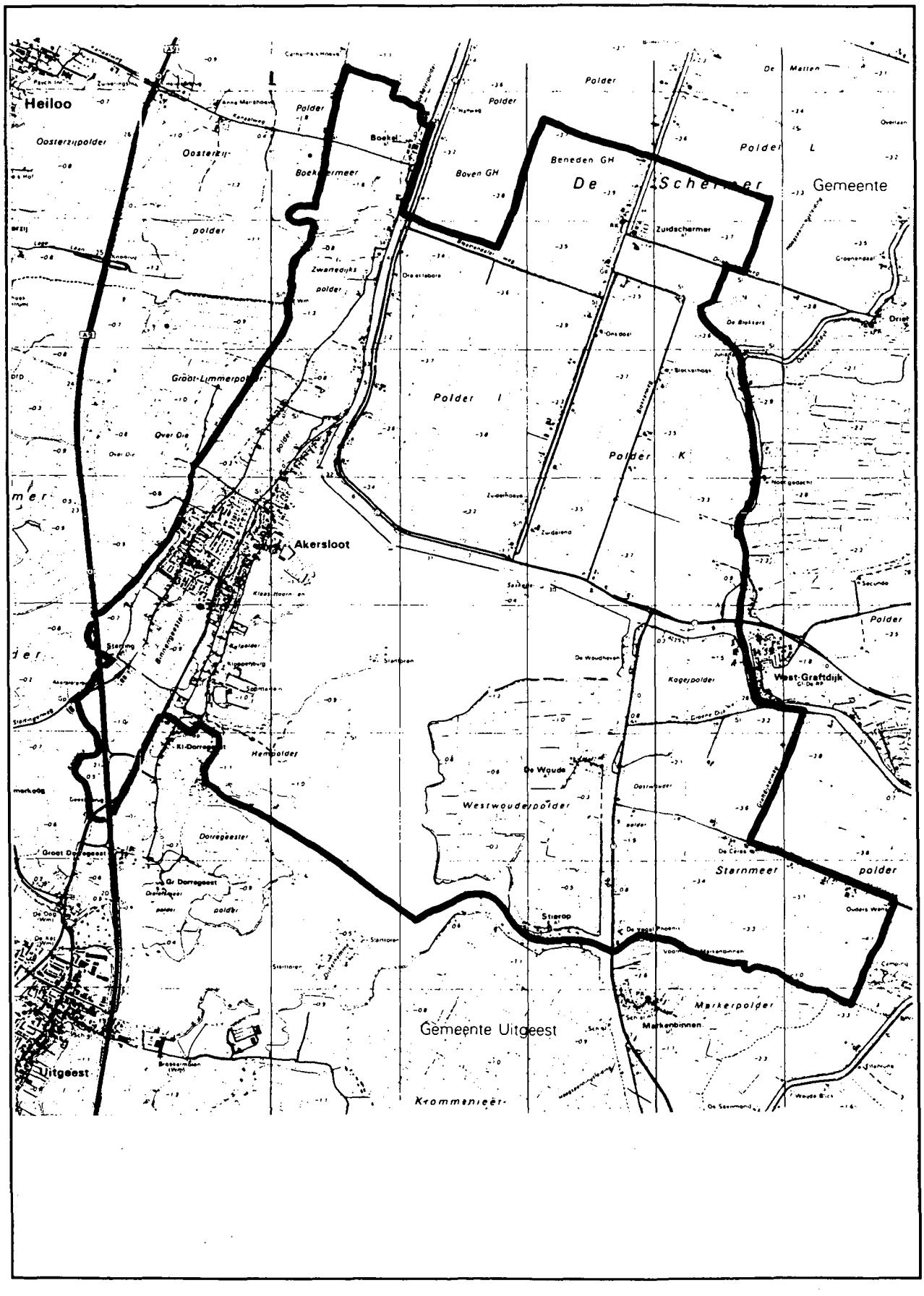

7. MIP-deelgebieden gemeente Akersloot

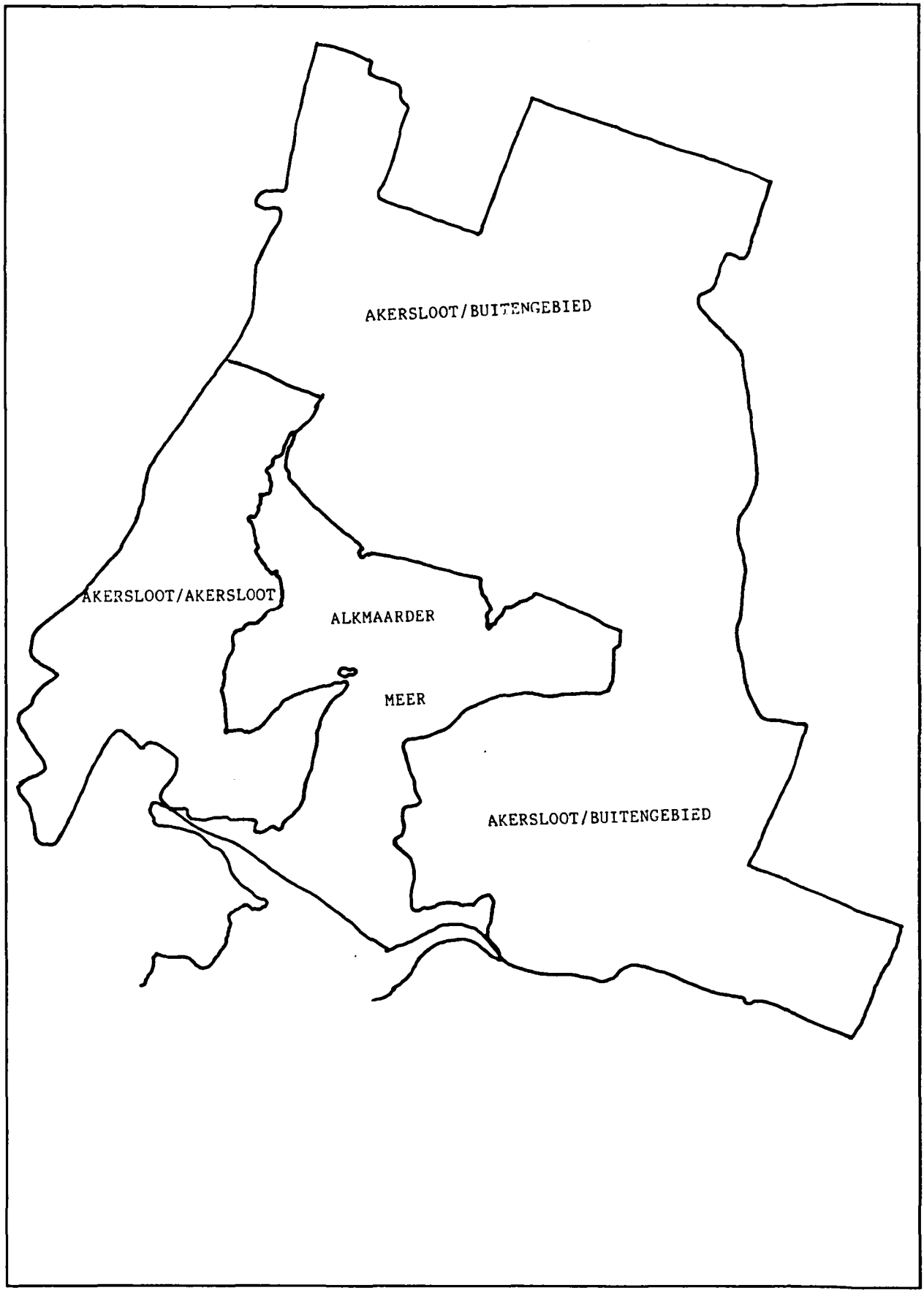

8. Bodemkaart gemeente Akersloot e.o.

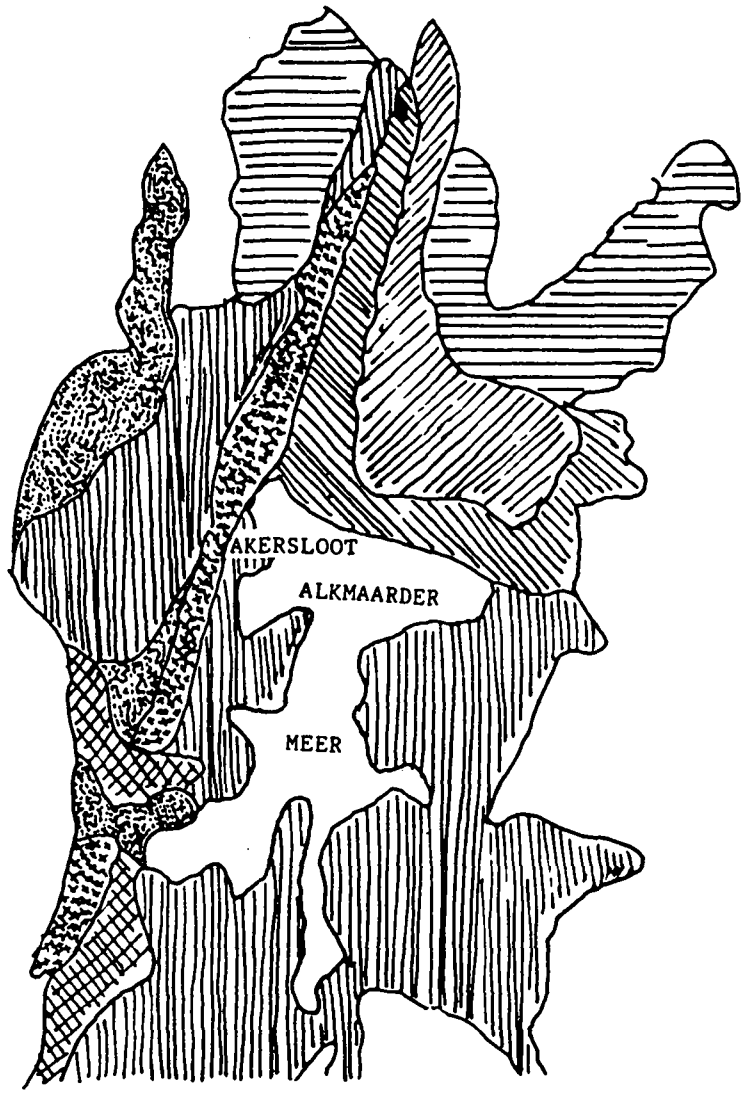

- matig zandige en lichte klei
- humeuze tot venige klei op humusarme zware klei
- veen, soms venige klei
- klei
- niet lemig en zwak lemig fijn zand
- zware klei met ongunstige eigenschappen
- complex van kleiig zand tot zware klei

9. Strandwallen van Akersloot

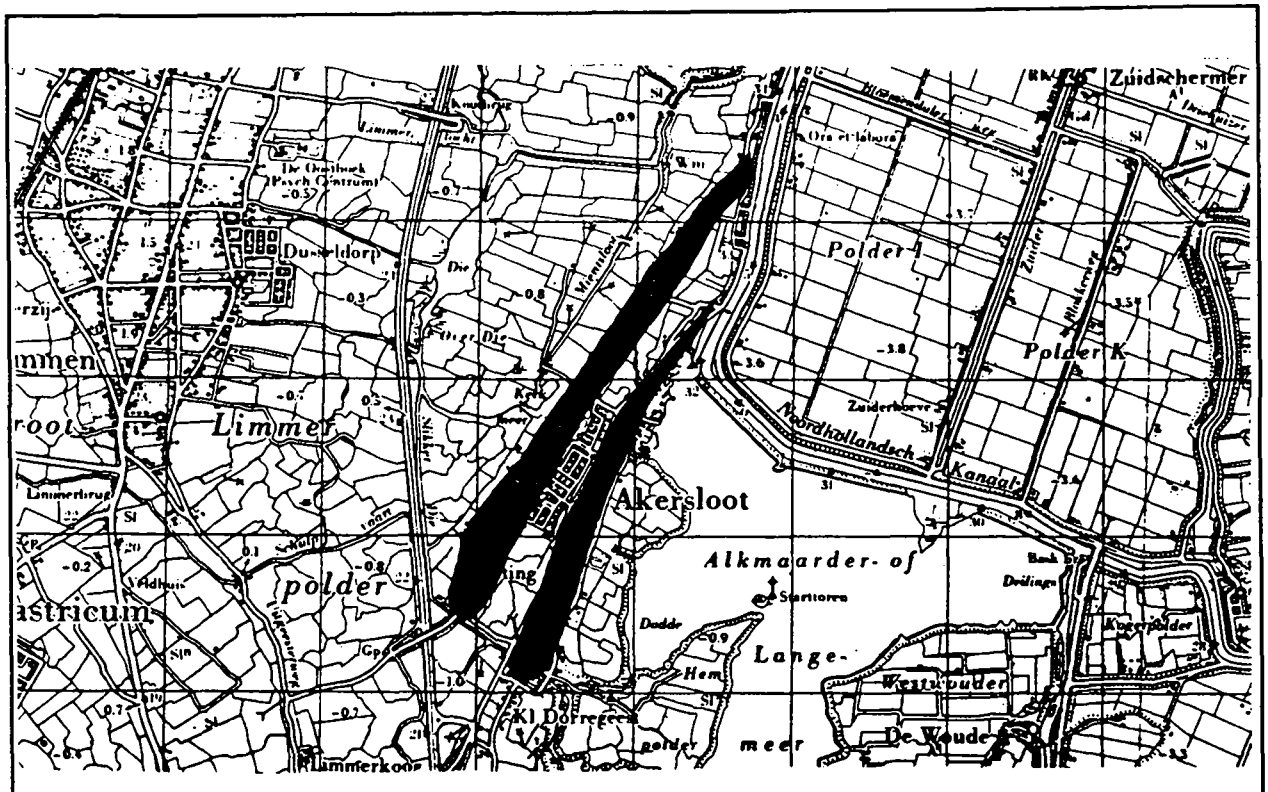
Zuidschermer
Polder
Polder K
Noordhollandsch
Kanaal
Akersloot
Alkmaarder- of
Lange-
meer
De Woude
Limmer
polder
Dorregeest
Dudder
Hem
Drilling
Kagerpolder
Zaiderborre
Zuider
Dorp
Dorp
Dorp

10. Waterstaatskaart gemeente Akersloot

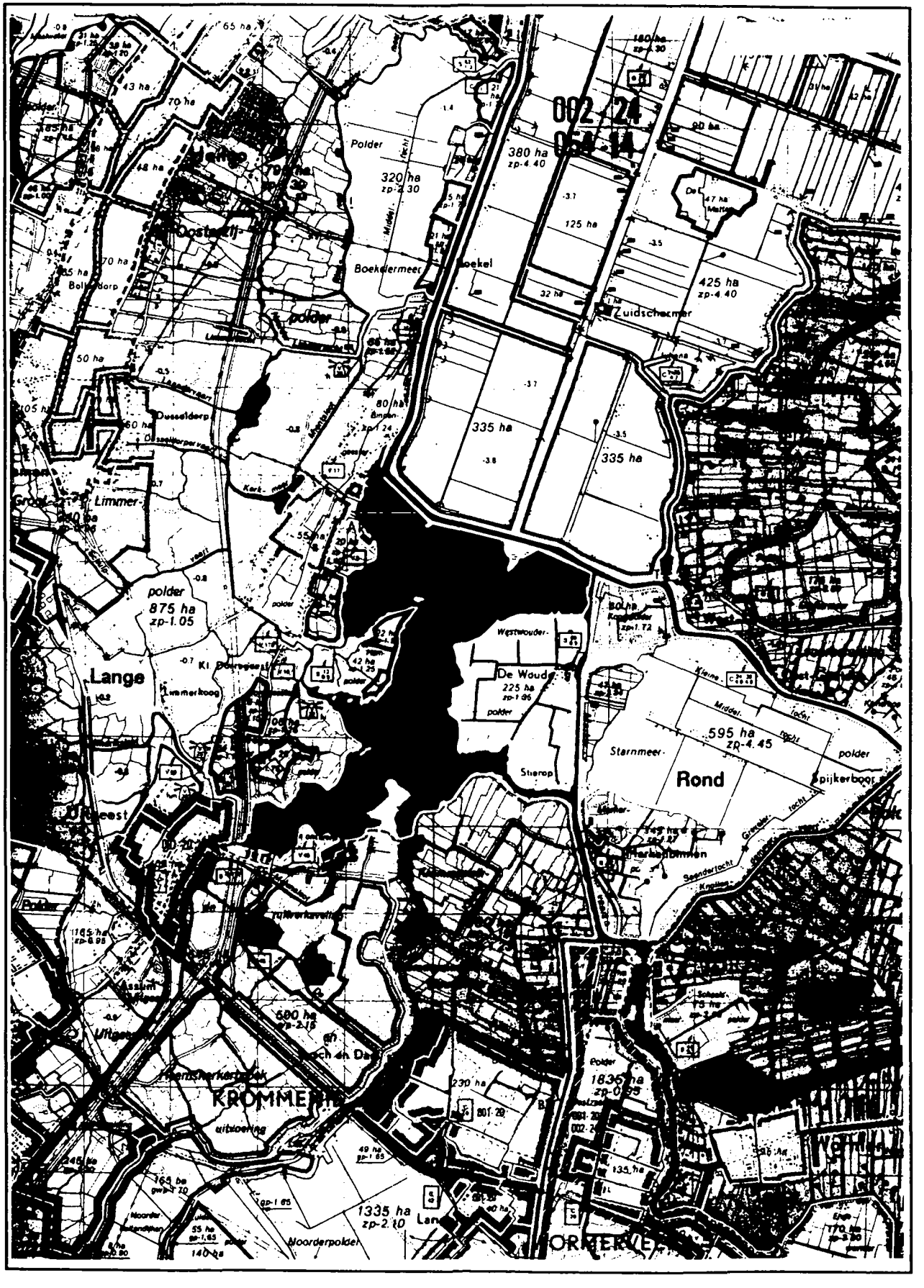

11. Wegen gemeente Akersloot 1850

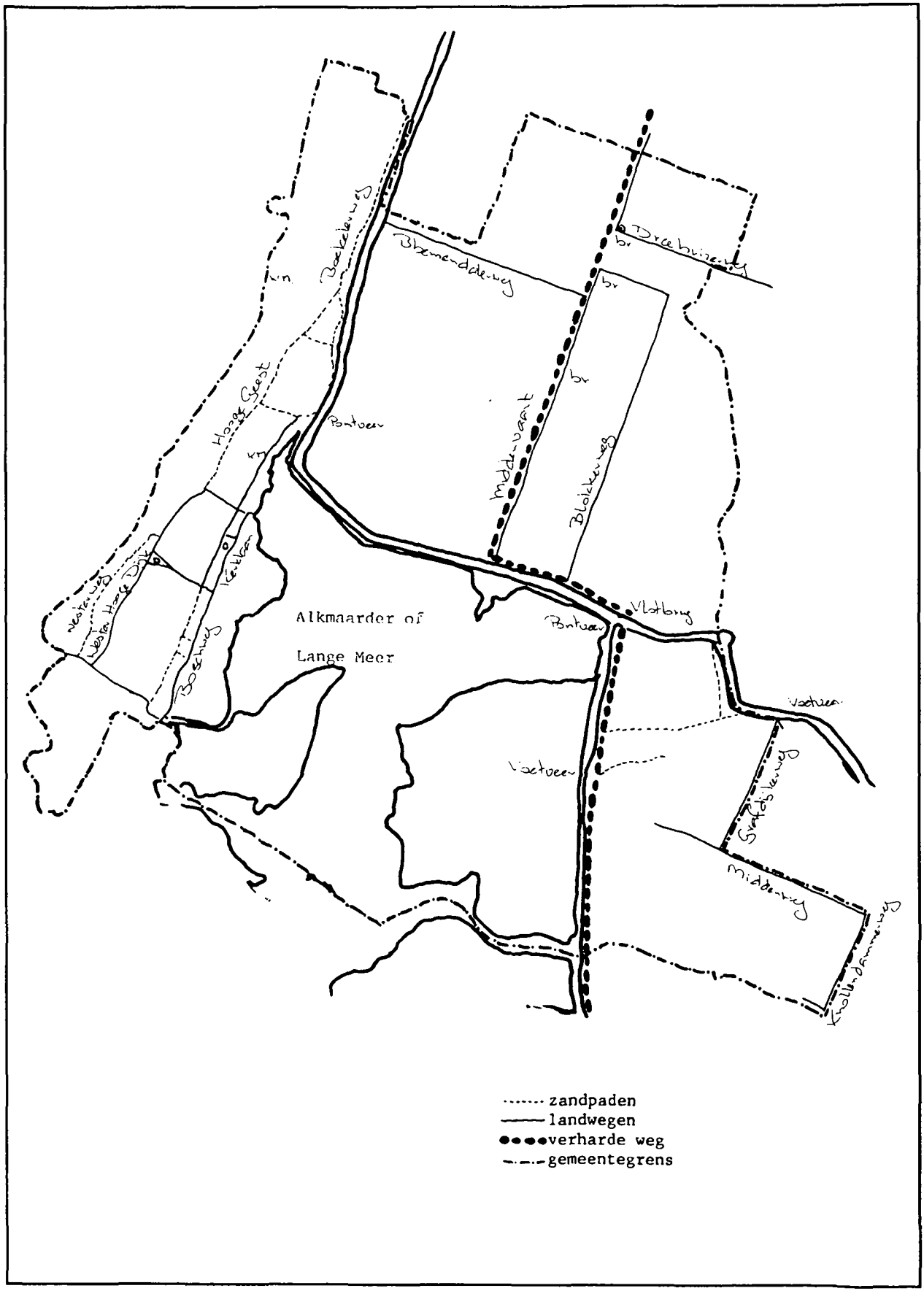

12. Wegen gemeente Akersloot 1940

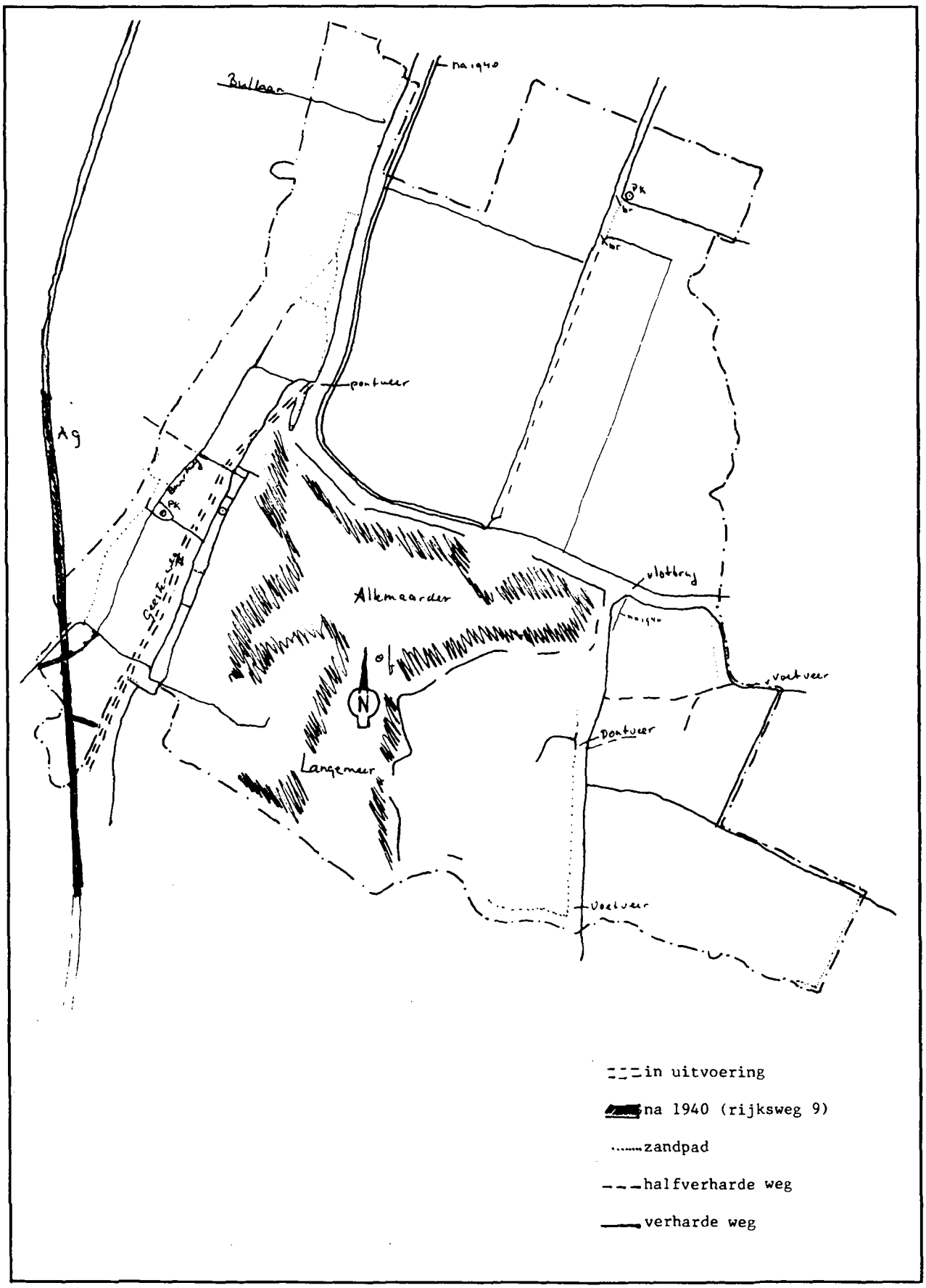

13. Waterwegen gemeente Akersloot 1850

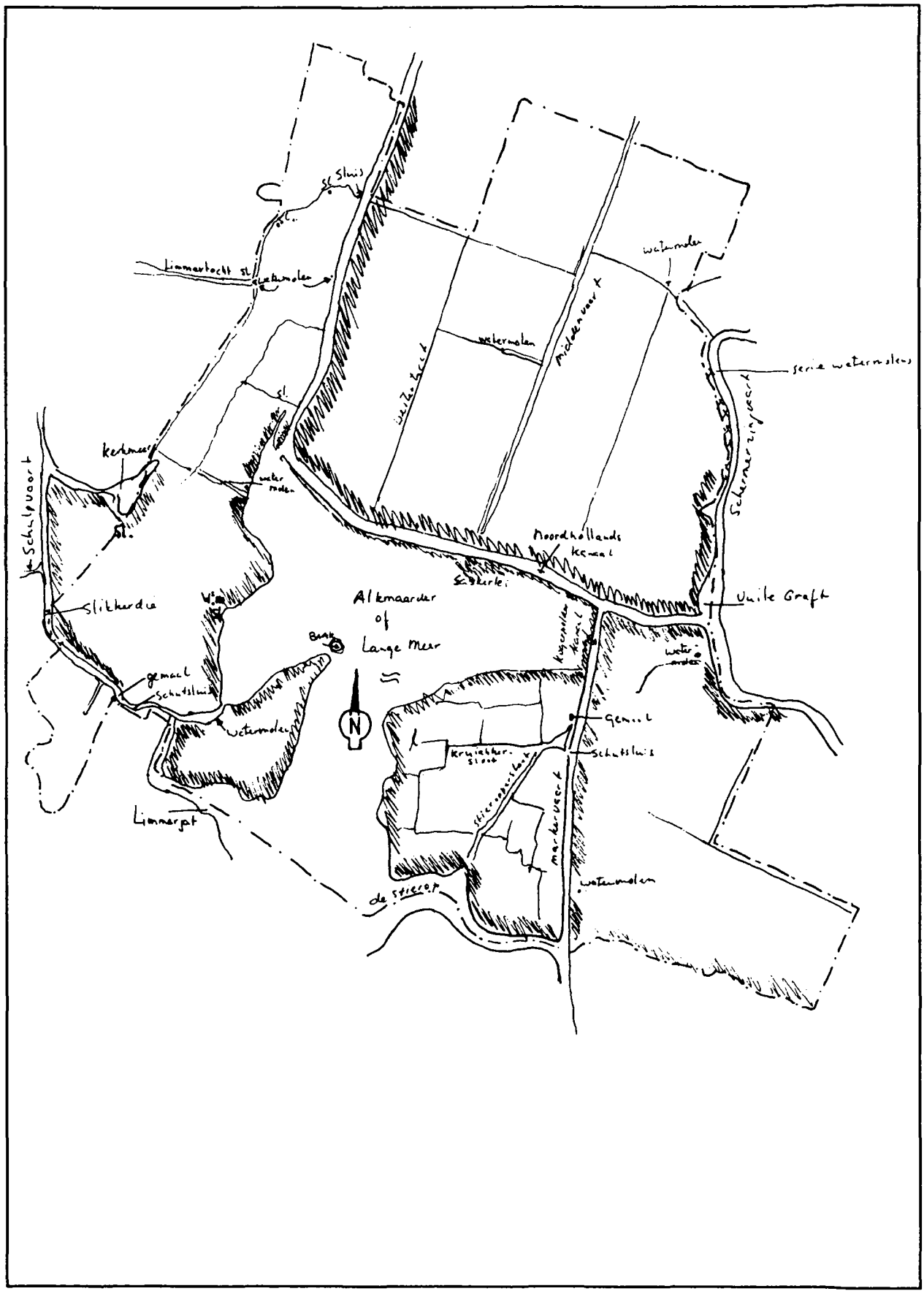

14. Waterwegen gemeente Akersloot 1940

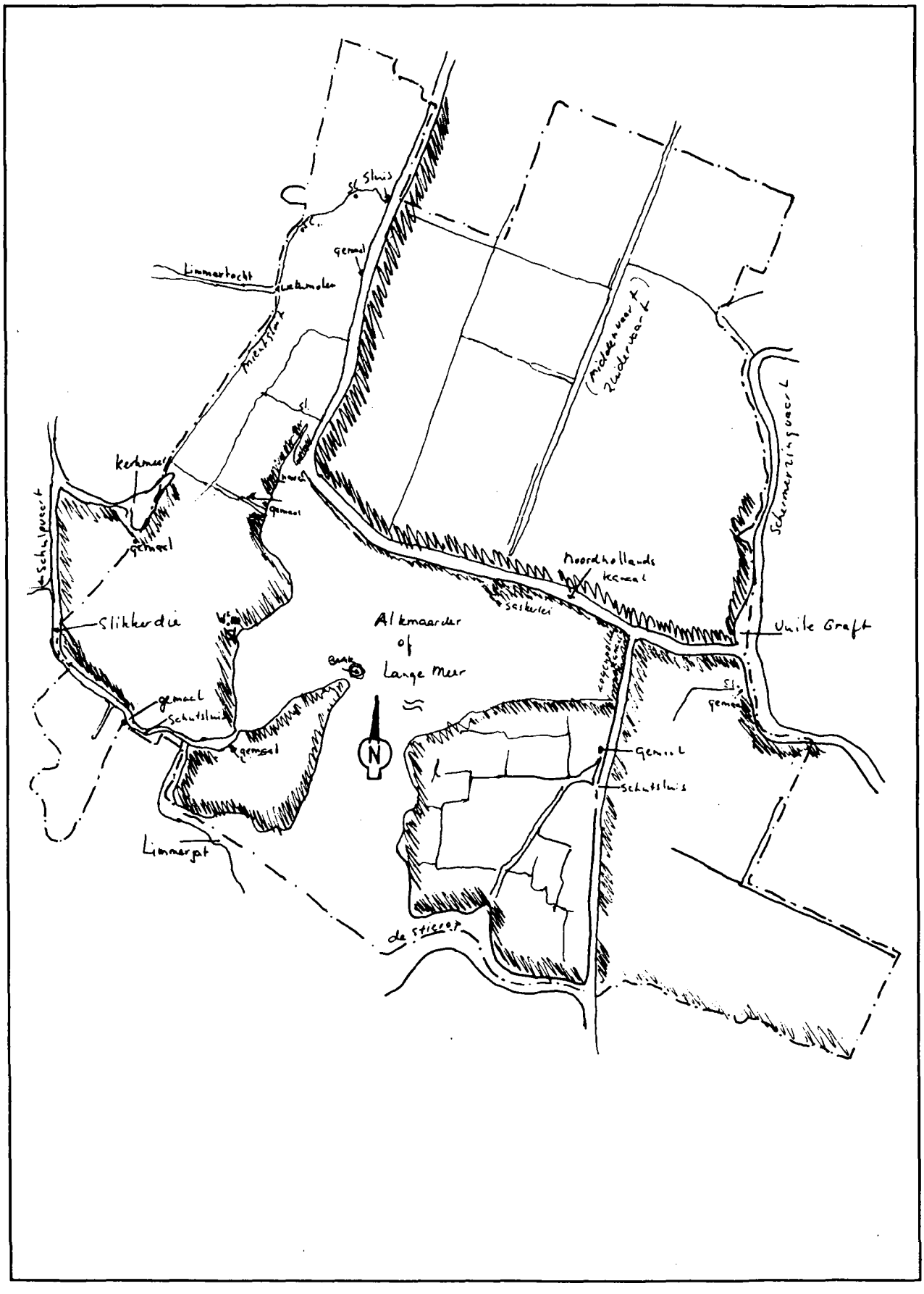

15. Dijken en polders gemeente Akersloot

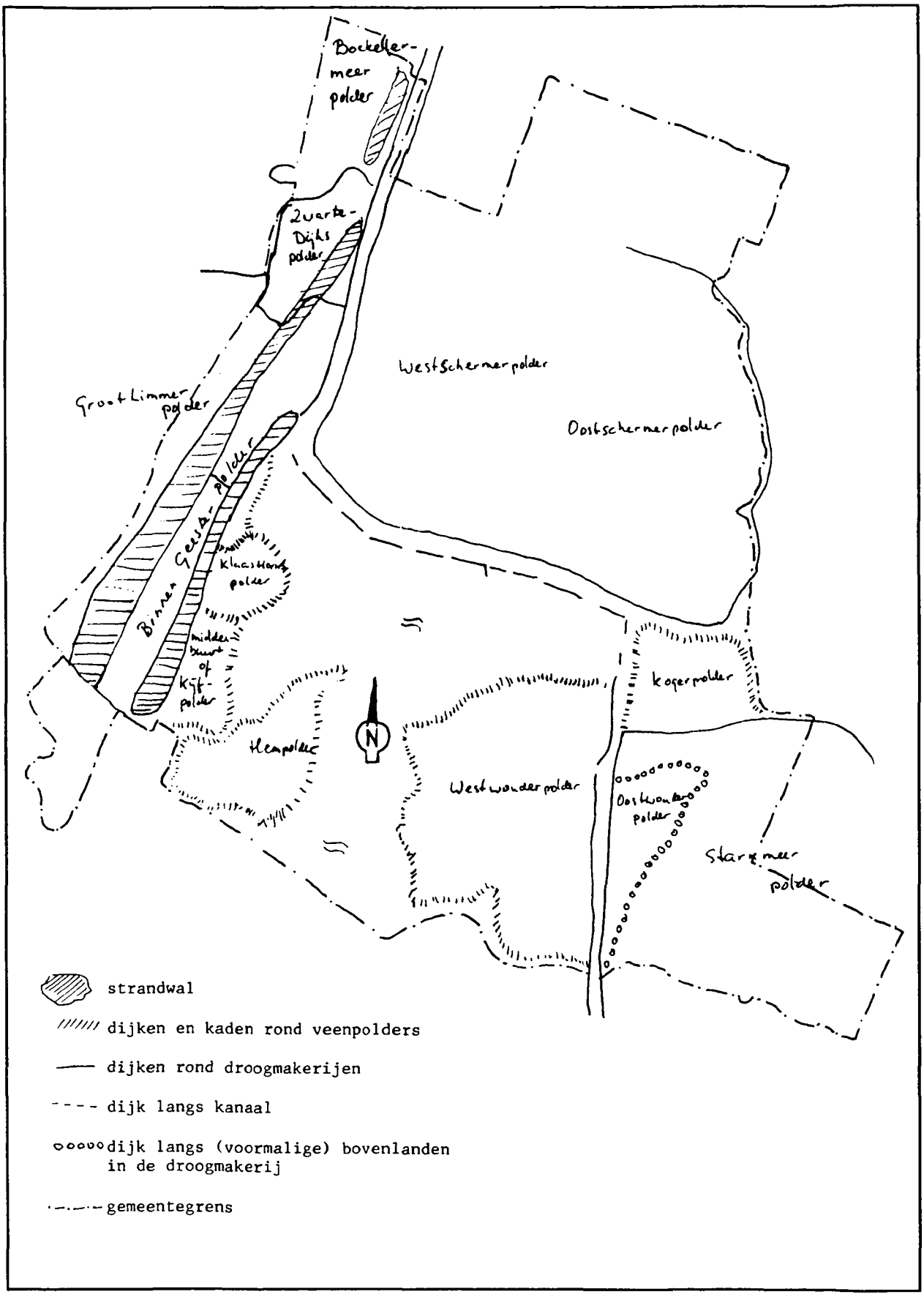

16. Gemeente Akersloot, uitbreiding na 1945

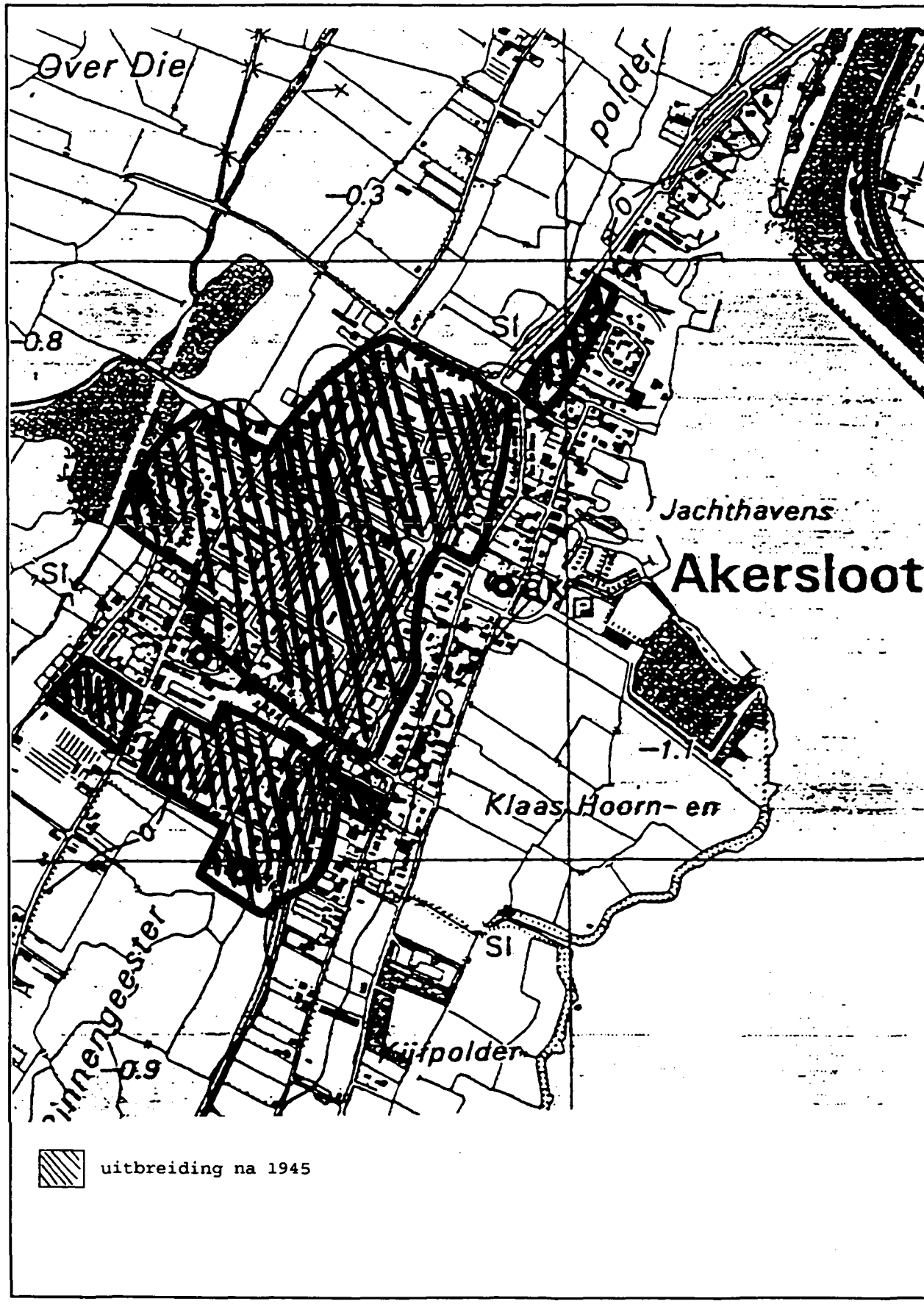

17. Gemeente Akersloot in 1989

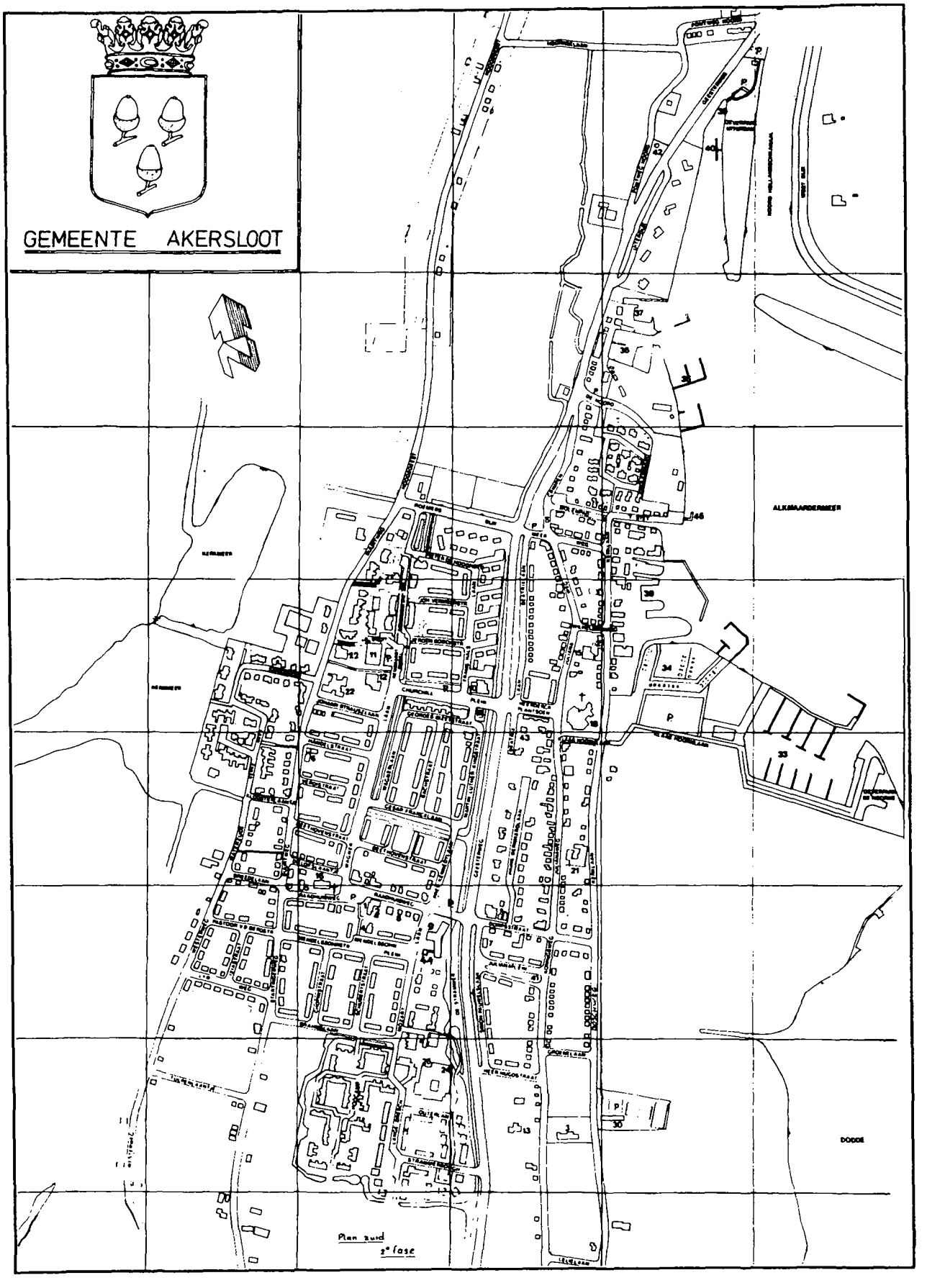

Register

Gemeente Akersloot/Akersloot

001	Buurtweg 7	Woonhuis	3634
002	Buurtweg 15	Woning	3635
003	Buurtweg 17	Pastorie	3636
004	Dielofslaantje 2	Woning	3637
005	Dielofslaantje 4	Begraafplaats	3638
006	Fielkerweg 4	Gemaal	3639
007	Geesterweg 9	Boerderij	3640
008	Heer Hugostraat T/O 4	Kapschuur	3641
009	Hoogegeest 5	Boerderij	3642
010	Hoogegeest 20	Schuur	3643
011	Hoogegeest 30	Boerderij	3644
012	Hoogegeest 31	Tuinbouwgebouw	3645
013	Julianaweg 1	Notabele woning	3646
014	Julianaweg 3	Notabele woning	3647
015	Julianaweg 12; 14	Woningen	3648
016	Julianaweg 36	Boerderij	3649
017	Julianaweg 39	Woonhuis	3650
018	Julianaweg 41	Woning	3651
019	Kerklaan 11	R.K.lagere school	3652
020	Kerklaan 15	Bovenmeesterwoning	3653
021	Kerklaan 20	Horeca en woning	3654
022	Kerklaan 33	Woning	3655
023	Kerklaan BIJ 38	Kantoor	3656
024	Kerklaan 39; 41	Woning en schuur	3657
025	Kerklaan 44	Visserswoning	3658
026	Koningsweg 34	Woning met schuur	3659
027	Koningsweg 62	Boerderij	3660
028	Molenpad 1	Gemaal	3661
029	Raadhuisweg 30	Notabele woning	3662
030	Sluisweg BIJ 3	Electriciteitshuisje	3663
031	Sluisweg 7	leegstaand	3664
032	Sluisweg 11	Boerderij	3665
033	't Stet 2	Visserswoning	3666
034	Waterzijde 1	Woning	3667
035	Waterzijde 3	Boerderij	3668
036	Westerweg 6	Woning	3669
037	Westerweg 32	Woning	3670
038	Wilhelminaplein 1	Horecafunctie	3671

Gemeente Akersloot/Zuidschermer

039	Zuidervaart 26	Agrarische functie	3672
040	Zuidervaart 29	Boerderij	3673
041	Zuidervaart 31	Boerderij	3674
042	Zuidervaart 59	School met woning	3675
043	Zuidervaart 63	R.K. kerk en pastorie	3676
044	Zuidervaart 69	Boerderij	3677
045	Zuidervaart 71 t/m 79	Woningen	3678
046	Zuidervaart 107	Boerderij	3679

Gemeente Akersloot/De Woude

047	Dijk 1	Sluiswachterswoning	3680
048	Dijk BIJ 1	Sluis	3681
049	Dijk 3	buiten gebruik	3682
050	Dijk 6	Boerderij	3683

051	Dijk 10	Arbeiderswoning	3684
052	Dijk 20	Boerderij	3685
053	Dijk 21	Woonhuis	3686
054	Dijk 23	Landarbeiderswoning	3687
055	Stierop 2	Boerderij	3688

Gemeente Akersloot/Buitengebied

056	Blokkerweg 12	Boerderij	3689
057	Graftdijkerweg 3	Boerderij	3690
058	Middelweg 8	Woonhuis	3691
059	Middelweg 21	Boerderij	3692
060	Westdijk 1	Boerderij	3693
061	Westdijk 2	Boerderij	3694
062	Westdijk 4	Boerderij	3695
063	Westdijk 7	Boerderij	3696
064	Westdijk 8	Boerderij	3697
065	Zuidervaart 5	Boerderij	3698
066	Zuidervaart 13	Boerderij	3699
067	Zuidervaart 17	Boerderij	3700
068	Kogerpolderdijk 7	Woning	3701

Colofon

Uitgave
Provinciaal Bestuur van Noord-Holland
Dreef 3, 2012 HR Haarlem
telefoon 023 - 14 31 43

Samenstelling
Ir. R.L. Lourijsen
Afdeling Cultuur en Educatie, cluster Monumentenzorg
Dienst Welzijn, Economie en Bestuur

Vormgeving, zetwerk en drukwerk
Bureau Grafische Produktie
Centrale Bestuursdienst

Oplage
200 exemplaren

Haarlem, oktober 1993

Akersloot